

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Boris Steinbauer

Interpretace čl. 4 Etického kodexu advokáta

Diplomová práce

Olomouc, 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Interpretace čl. 4 Etického kodexu advokáta vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 24. 3. 2021

Boris Steinbauer

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí této práce **Mgr. Martině Grochové, Ph.D.** za její cenné rady, připomínky i výtky. Děkuji za její ochotný a trpělivý přístup, díky němuž jsem z nesrozumitelných myšlenek dokázal vytvořit diplomovou práci.

Obsah

Použité zkratky	6
1 Úvod	7
1.1. Výzkumné otázky	8
1.2. Struktura práce	8
1.3. Metodologie	8
2 Profesní etika, její kodifikace a výchozí právní úprava	10
2.1. Etický kodex	10
2.2. Mít či nemít etická pravidla?	11
2.2.1. Proč mít etická pravidla	11
2.2.2. Proč nemít etická pravidla	12
2.3. Výchozí právní úprava etiky advokátů	13
2.3.1. Působnost Etického kodexu advokáta	13
2.3.2. Paragraf 17 zákona o advokacii	14
3 Výkon advokacie a poskytování právních služeb	15
3.1. Výkon advokacie dle Etického kodexu advokáta	16
3.1.1. Právní služby ne/související s advokací	16
3.1.2. Soustavnost a úplatnost jako podmínky pro výkon advokacie	17
3.2. Shrnutí	18
4 Hranice působnosti čl. 4 Etického kodexu advokáta	20
4.1. Všeobecný požadavek na poctivé, čestné a slušné chování	20
4.1.1. Rozpětí všeobecnosti	21
4.2. Dílčí závěr	24
5 Jednání advokáta	27
5.1. Závazky	27
5.1.1. Závazky profesní a soukromé	28
5.1.2. Shrnutí závazků advokáta	31
5.2. Projevy advokáta	31
5.2.1. Projevy v rámci výkonu advokacie	33
5.2.2. Projevy související s výkonem advokacie	35
5.2.3. Projevy nesouvisející s výkonem advokacie	38
5.3. Typologie jednání advokáta	39

5.4. Dílčí závěr	40
6 Závěr	42
Literatura	44
Monografie	44
Komentáře	44
Odborné články	45
Předpisy	46
Judikatura soudů a kárná rozhodnutí kárného senátu	46
Abstrakt, klíčová slova	49
Abstrakt (abstract)	49
Klíčová slova (key words)	50

Použité zkratky

ČAK	Česká advokátní komora
ÚS	Ústavní soud
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
Etický kodex advokáta	Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex).
občanský zákoník	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů
zákon o advokacii	zákon č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii
LZPS	Usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
Ústava	ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
kárný senát	kárný senát kárné komise ČAK

1 Úvod

Při studiu práv získávají studenti odborné znalosti o právních systémech, právních předpisech, seznamují se s tím, jak funguje právní stát či jak by fungovat měl. Nabytí těchto znalostí je základním předpokladem pro jejich další profesní život. A pokud si za své budoucí povolání zvolí oblast spojenou s poskytováním právních služeb, zejména výkon advokacie, budou zcela závislí na svých dovednostech orientovat se ve svém oboru, neboť to budou právě oni, na koho se budou obracet ti, kteří mají o právu jen obecné nebo dokonce žádné znalosti.

Díky praktické výuce ve Studentské právní poradně, která funguje při Centru pro klinické a právní vzdělávání na olomoucké právnické fakultě,¹ jsem dostal příležitost setkat se právě s takovými lidmi-klienty, kteří hledají někoho, kdo jim pomůže se vyznat v pro ně nepřehledné bublině právních norem. A ještě více podobných lidí pak navštěvuje advokátní kanceláře, kde si za větší či menší pomoc musejí dokonce zaplatit. To však zároveň přenáší na osoby s odbornými znalostmi značnou zodpovědnost. Byť jen nepatrná chyba může mít pro jiné nedozírné následky. A vlastně i pro kariéru chybujícího advokáta může taková chyba, ať už neúmyslná nebo dokonce úmyslná, znamenat katastrofu.² Proč? Protože advokát musí na své klienty působit spolehlivě a důvěryhodně. Nikdo se se svými obavami a problémy nebude svěřovat někomu, komu nedůvěřuje, a to není ani třeba hovořit o problémech právních.

Aby se předešlo zbytečným chybám a aby advokáti, jejichž výdělečná činnost má bezesporu i etický rozměr,³ vzbuzovali ve svých klientech jistotu, že s jejich případy a *de facto* životy bude nakládáno způsobem odpovídajícím vážnosti advokátního stavu,⁴ je velice užitečné přijmout obecná etická pravidla, která stanovují „určitý základní rámec, který je pro poskytování právních služeb nezbytný.“⁵ I v České republice mají advokáti svůj kodex stanovující pravidla profesní etiky.⁶

---

¹ V případě zájmu o informace o fungování Studentské právní poradny doporučuji navštívit internetové stránky SPP: <https://www.pf.upol.cz/verejnost/#c9478>.

² Může totiž mimo jiné vést „*k sesuvu do propasti profesního hříchu*.“ ŠIMÁČKOVÁ, Kateřina. Předmluva. In SOBEK, Tomáš, a kol. *Právní etika*. Praha: Leges, 2019, s. 9.

³ Srov. MATZNER, Jiří. *Vztah mezi advokátem a klientem: z čeho vyplývá a co si pod ním představit?* [online] [pravniprostor.cz](https://www.pravniprostor.cz), 1. 6. 2017 [cit. 25. 8. 2020]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/vztah-mez-advokatem-a-klientem-z-ceho-vyplyva-a-co-si-pod-nim-predstavit>>.

⁴ Neboť profesní vztahy, jež může advokát mít, jsou do jisté míry upozaděny vztahem primárním, tj. vztahem mezi advokátem a klientem, jak zmiňuje KOPA, Martin. v doplněné pasáži ke kapitole 5 In MOLITERNO, James E., PATON, Paul D. *Globální problémy profesní etiky právníků*, 1. české vydání. Překlad a doplňující texty k českému vydání M. Kopa, M. Tomoszek a V. Dohnal. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 81 – 88.

⁵ MATZNER: *Vztah mezi advokátem a klientem...* [online] [pravniprostor.cz](https://www.pravniprostor.cz), 1. 6. 2017 [cit. 25. 8. 2020]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/vztah-mez-advokatem-a-klientem-z-ceho-vyplyva-a-co-si-pod-nim-predstavit>>.

⁶ Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex). Dále jen („Etický kodex advokáta“). Tento kodex má povahu stavovského předpisu, tedy normy vydávané ČAK a závazné jak pro advokátky, tak pro

Jednotlivé normy právních předpisů ovšem velice často obsahují pojmy, které jsou těžko definovatelné nejen pro laickou veřejnost, nýbrž i pro tu odbornou. Máme tedy sice stanovená etická pravidla, nicméně jejich znění není vždy zcela srozumitelné, což může vytvářet rozpor při jejich výkladu. To pak vytváří riziko, že účel těchto norem nemusí být zčásti anebo dokonce vůbec naplněn. Z takového možného rizika pak vychází má motivace pro napsání této práce, v rámci níž se budu zabývat hranicemi možného chování advokáta, tj. hranicemi stanovujícími, jaké chování je ještě v souladu s důstojností a vážností advokátního stavu, jež je velmi úzce propojena s důvěryhodností, jakou by měl advokát ve svém klientovi vzbuzovat.

1.1. Výzkumné otázky

Pro účely této práce pokládám následující výzkumné otázky:

1. Omezuje čl. 4 advokáta jen v profesním anebo i v soukromém životě?
2. Na jaké typy jednání čl. 4 Etického kodexu advokáta dopadá?

1.2. Struktura práce

Tato práce je členěna do několika kapitol. V první z nich se budu zabývat uvedením do problematiky profesní etiky, v rámci něhož se krátce pozastavuji nad samotnou potřebou existence profesně etických pravidel, neboť bližší zkoumání jednotlivých ustanovení Etického kodexu advokáta by postrádalo na významu, nebylo-li by alespoň stručně vymezeno, proč tato ustanovení vůbec existují. V další kapitole práce se budu věnovat frekventovanému a důležitému pojmu *výkon advokacie* a zkoumání hranic působnosti čl. 4 Etického kodexu advokáta. Cílem této části je zodpovězení první výzkumné otázky, tedy zda čl. 4 omezuje advokáta jen v profesním anebo i soukromém životě. Poté následuje kapitola věnující se jednání advokáta, jež směřuje k vymezení jednotlivých typů jednání, jakými se může advokát provinit proti etickým pravidlům obsaženým v čl. 4, a tedy k zodpovězení druhé výzkumné otázky.

1.3. Metodologie

Pro adekvátní zodpovězení stanovených výzkumných otázek přistoupím ke zkoumání celé problematiky především analyticky,⁷ a to primárně na základě metody obsahové analýzy.

---

advokátní koncipienty. K tomu srov. KOVÁŘOVÁ, Daniela. Ustanovení společná přechodná a závěrečná In KOVÁŘOVÁ, Daniela. a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 851–861.

⁷ K aplikaci právníkové metodologie viz např. HAVELKOVÁ, Barbara. Co a jak psát aneb obrana badatelských výstupů v právu. *Jurisprudence*. č. 6, 2006, s. 11-17.

Předmětem analýzy bude judikatura dotýkající se čl. 4 Etického kodexu advokáta. Tato judikatura procesně navazuje na kárná řízení, v nichž bylo řešeno kárné provinění vůči jednomu z odstavců čl. 4 Etického kodexu advokáta, přičemž kárná řízení dospěla až k řízení soudnímu. Hlavním předmětem analýzy budou potom kárná rozhodnutí kárné komise ČAK obsahově se vztahující k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. Tato kárná rozhodnutí byla vybrána z časového rozmezí roku 1996–2020, tj. od vzniku dnešní ČAK na základě zákona o advokacii po současnost. Výběr vhodných kárných rozhodnutí byl učiněn na základě následujícího kritéria: zda provinění spočívalo v porušení čl. 4 Etického kodexu advokáta. V případě, že byl skutkový stav totožný, tzn. kárné provinění spočívalo v totožném jednání s velmi podobnými okolnostmi, bylo zvoleno pouze jedno, zpravidla první, z těchto podobných kárných rozhodnutí, neboť to postačovalo pro zjištění vymezená níže.

Kárná rozhodnutí, jež byla na základě zmíněného kritéria zvolena jako vhodná, byla poté užita za účelem zjištění:

1. jakým jednáním se advokát provinil,
2. zda jednal advokát v rámci výkonu advokacie v profesní sféře života nebo mimo výkon advokacie v soukromé sféře života,
3. jaký odstavec byl jeho jednáním porušen.

2 Profesní etika, její kodifikace a výchozí právní úprava

Tato kapitola má za cíl uvést čtenáře do problematiky úpravy etických pravidel, aby byl obecně obeznámen, z jakého důvodu je třeba se zabývat konkrétními ustanoveními Etického kodexu advokáta. Kapitola též popisuje právní předpisy, z nichž tato práce vychází a neopomíjí ani klíčové ustanovení dále rozváděné článkem 4 Etického kodexu advokáta.

Hesla: etický kodex, Etický kodex advokáta, zákon o advokacii, etická pravidla, chování advokáta, působnost.

Porozumění právním předpisům a jednotlivým právním normám bývá mnohdy jednodušší, ví-li zkoumající subjekt, proč vůbec daná norma existuje, z jakého důvodu by měli být adresáti touto normou vázáni. Proto podrobnějšímu rozboru článku 4 Etického kodexu advokáta předchází tato kapitola mající funkci odrazového můstku.

O základním pojmu tvořícím v podstatě srdce všech etických pravidel – etice, lze napsat mnohé. Za jeho tvůrce je považován řecký filosof Aristoteles⁸, přisuzující etice dvojí význam. Zaprvé lze etiku chápat objektivně jako zvyk či obyčej, zadruhé subjektivně jako individuální postoj,⁹ kdy obojí se pochopitelně vztahuje k chování jedince ve společnosti. Takové dvojí chápání je pak nepochybně možné vztáhnout, resp. specifikovat pro určitou oblast, profesi.¹⁰ Na jedné straně stojí obecná představa o tom, jak by se měl příslušník jisté profese chovat. Tuto představu mohou mít i osoby neřadící se do této profese. Na straně druhé ale i příslušník předmětné profese musí dovozené a nedovozené chování nějak vnímat, přičemž je to právě on, kdo je profesní etikou vázán.

2.1. Etický kodex

Pod souslovím „etický kodex“ si lze představit soubor pravidel upravujících chování určitých subjektů, možná upravujících jejich vzájemné vztahy a částečně vytvářejících jejich vizitku vůči okolí. Kodexy, jak zmiňuje například T. Friedel, mohou být závazné i nezávazné, široké i stručné, obecné i detailní, vlivné i bez vlivu.¹¹ Z toho vyplývá, že se jedná o soubor mnoha podob. Pro jeho základní charakteristiku bychom mohli etický kodex označit jako: *„formalizované ustanovení norem, které profesionál bere v úvahu při rozhodování o svém chování. Etický kodex představuje přihlášení se k rolím, o kterých se předpokládá, že je*

---

⁸ WEISCHEDEL, Wilhelm. *Skeptická etika*. Praha: Oikumené, 1999, s. 13. TOMSA, Bohuš. *Idea spravedlnosti a práva v řecké filosofii*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 125

⁹ DOSTALÍK, Petr. In SOBEK a kol.: *Právní etika...* s. 81

¹⁰ V České republice existují různé etické kodexy, kupříkladu Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy, Etický kodex sociálního pracovníka České republiky, Etický kodex České lékařské komory a další.

¹¹ FRIEDEL, Tomáš. In SOBEK a kol.: *Právní etika...*, s. 401.

*profesionál ve specifických situacích bude hrát. V tomto rozsahu je kodex formalizovaným vyjádřením rolové morálky, jednotným profesním ‚svědomím‘.*¹²

2.2. Mít či nemít etická pravidla?

S povinností dodržovat závazná pravidla chování vzniká současně pomyslná hranice, která však nemusí být nutně vítaná. Vždyť advokát má hájit oprávněné zájmy klienta. Jak toho má ovšem docílit, je-li omezován dalšími pravidly, které ho na rozdíl od klienta zavazují nad rámec platných a účinných zákonů? Není tak jednodušší fungovat bez těchto pravidel? Nedostojí pak advokáti lépe svým závazkům vůči klientům? Vztah mezi advokátem a klientem je přeci vztahem privilegovaným a primárním,¹³ v rámci kterého by měl advokát upřednostňovat právě zájmy klienta, a to jak před zájmy svými, tak před zájmy jiných advokátů.¹⁴

2.2.1. Proč mít etická pravidla

Josef Baxa ve své předmluvě k českému vydání publikace J. E. Moliterna a P. D. Patona *Globální problémy profesní etiky právníků* souhlasí s tím, že postupy v souladu s etikou mohou být často neúčinné, neulehčují práci a ani nemusí pomoci vyhrávat spory. Jedná se však o úsilí doprovázené vědomím společenské odpovědnosti a potřebnosti společenské důvěry.¹⁵

Při tomto úsilí vychází advokát z vlastních hodnot, předsudků, životních zkušeností a pocitů.¹⁶ Každý ale může nakonec považovat svůj hodnotový žebříček za jediný neutrální a bez výhrad aplikovatelný,¹⁷ což by bez základních etických pravidel společných pro všechny vedlo k nepřehlednosti poskytování advokátních služeb, při němž by si každý dělal, co uzná za vhodné.

Ve prospěch užívání etického kodexu hovoří také následující argumenty vymezené T. Friedlem, který zmiňuje funkci vzdělávací vhodnou zejména pro kandidáty určité profese, kteří tak získávají představu o svém stavu a odpovědnosti z něho vyplývající. Dále užitečnost kodexu spočívá v koncentraci pozornosti na vybraná morální témata a vedle toho mají kodexy funkci regulatorní. Kodexem se také stav přihlašuje k hodnotám a idejím, čímž na sebe klade vysoká a zvýšená očekávání a zároveň dává veřejnosti do rukou způsob dohledu a zdroj kritiky.

---

¹² Tamtéž, s. 403.

¹³ DOHNAL, Vítězslav. In MOLITERNO, PATON: *Globální problémy profesní etiky...*, s. 45.

¹⁴ TOMOSZEK, Maxim. In MOLITERNO, PATON: *Globální problémy profesní etiky...*, s. 10.

¹⁵ BAXA, Josef. Předmluva In MOLITERNO, PATON: *Globální problémy profesní etiky...*, s. XIX.

¹⁶ ŠIMÁČKOVÁ, Kateřina. Předmluva In SOBEK a kol.: *Právní etika...*, s. 8 – 9.

¹⁷ Tamtéž.

Konečně pak T. Friedel označuje etický kodex za jednotlicí prvek při rozpadu sdílené představy o výkonu právní praxe.¹⁸

K těmto argumentům si dovolím přidat i popis účelu Etického kodexu advokáta, kterým je dle K. Čermáka „*poskytnout ochranu proti excesům v chování jednotlivého advokáta především spotřebitelům právních služeb (ochrana spotřebitele), ale v další řadě též i advokacii jako celku všech advokátů (ochrana stavu), jednotlivým advokátům v jejich vzájemných vztazích na trhu (ochrana soutěžitele) a konečně i třetím osobám, s nimiž přichází advokát do styku (ochrana veřejných zájmů)*“.¹⁹

2.2.2. Proč nemít etická pravidla

Výše píše, že dle Aristotela lze etiku chápat i jako individuální postoj. Záleží tedy na člověku, jak se v nastalé situaci zachová, jaké si určí hranice. Tento člověk je tedy tím, kdo se morálně rozhoduje, a proto „*poslušnost externímu pravidlu morální jednání nezakládá*“.²⁰ Etický kodex navíc nemusí být vždy tím nejlepším řešením. Nelze přehlížet, že naše chování je významně nasměrováno již během dětství, především výchovou, jaké se nám dostane, a tam, kde chybí dobrá výchova, nemusí etický kodex být tím nejvhodnějším prostředkem k vytváření a udržování společných morálních hodnot.²¹

Vůči profesi může také trvat nedůvěra vyplývající právě z kodifikace etických pravidel, kdy tato pravidla mohou sloužit spíše k ochraně profesionála, než aby na něj kladla odpovídající požadavky.²² Kodifikace pravidel může rovněž značit jen „*pouhou fasádu, ‚politický akt‘ ve chvílích, kdy veřejnost ztrácí v profesi důvěru*“.²³

Mezi další argumenty proti jednotným etickým pravidlům řadí T. Friedel i riziko zhoršení úrovně morálního uvažování, kdy je člověku bráněno v morálním rozvoji tím, že ho váže etický kodex, a navíc v situacích vyžadujících osobní morální rozvahu a přijetí vlastní morální odpovědnosti může dostat přednost jen mechanická aplikace předpisu.²⁴

¹⁸ FRIEDEL, Tomáš. In SOBEK a kol.: *Právní etika...*, s. 404–405.

¹⁹ ČERMÁK, Karel, *Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů ČR. Komentář*. 2. vydání. Praha: Česká advokátní komora, 2000. Dostupné pouze online na <https://www.cak.cz/assets/files/180/BA_00_Z1.pdf>, s. 18.

²⁰ FRIEDEL, Tomáš. In SOBEK a kol.: *Právní etika...*, s. 405–406.

²¹ S. Balík a V. Formánková poznamenávají, že „*Etické kodexy nejsou řešením tam, kde chybí přinejmenším dobrá výchova a dobrá vůle*.“ viz BALÍK, Stanislav, FORMÁNKOVÁ, Vlasta. *Hypertrofie etických kodexů pro právnícká povolání*. In JERMANOVÁ, Helena, MASOPUST, Zdeněk (eds). *Metamorfózy práva ve střední Evropě: sborník příspěvků z mezinárodní konference „Metamorfózy práva ve střední Evropě“ a kolokvia „Metamorfózy veřejné správy“ pořádaných Ústavem státu a práva AV ČR a Fakultou právnickou ZČU v Plzni ve dnech 11. – 13. června ve Znojmě*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 42.

²² FRIEDEL, Tomáš. In SOBEK a kol.: *Právní etika...*, s.407.

²³ Tamtéž.

²⁴ Tamtéž.

2.3. Výchozí úprava etiky advokátů

Jelikož v Evropské unii a samozřejmě i přímo v České republice převážily názory, že je vhodné základní etická pravidla kodifikovat,²⁵ je k dnešnímu dni k dispozici hned několik dokumentů určujících, jak by se měli advokáti chovat. Za zmínku stojí Charta základních principů evropské advokacie z roku 2006, která obsahuje principy společné pro celou Evropu, a Etický kodex advokátů Evropské unie přijatý na plenárním zasedání Rady evropských advokátních komor dne 28. října 1988.²⁶

Z vnitrostátních dokumentů je třeba zmínit zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii a vyhlášku Ministerstva spravedlnosti, kterou se podle zákona o advokacii stanoví kárný řád.²⁷ Advokátní kárný řád je podzákoným právním předpisem upravujícím kárné řízení a vydaným na základě § 51 odst. 1 zákona o advokacii²⁸ v souladu s § 79 odst. 3 Ústavy.²⁹ Konečně třeba zmínit i Etický kodex advokáta, který má formu stavovského předpisu.³⁰

2.3.1. Působnost Etického kodexu advokáta

Působnost Etického kodexu advokáta, klíčového dokumentu pro účely této práce, a tudíž i působnost čl. 4, kterému je věnována tato práce, je vymezena v čl. 1 a čl. 2 Etického kodexu advokáta, kdy se tímto stavovským předpisem řídí všichni advokáti zapsaní v seznamu advokátů vedeném ČAK, hostující evropští advokáti a usazení evropští advokáti při poskytování právních služeb na území České republiky, dále advokátní koncipienti zapsaní v seznamu advokátních koncipientů vedeném ČAK (tito se řídí ustanoveními, která se jich mohou týkat) a obchodní společnosti, jejichž předmětem podnikání je výkon advokacie, popřípadě zahraniční právnické osoby.³¹

Z hlediska místní působnosti pak je nerozhodné, kterým právním řádem se řídí právní vztahy advokáta ke klientovi nebo advokáta ke třetím osobám v souvislosti s výkonem advokacie.³² Pokud by však šlo o činnost v rámci Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru, platí

²⁵ To lze odvodit ze skutečnosti, že ke kodifikaci došlo jak na evropské úrovni, tak na úrovních vnitrostátních.

²⁶ Oba dokumenty jsou v platném znění přístupné mimo jiné na oficiálních internetových stránkách ČAK: www.cak.cz.

²⁷ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti, kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii stanoví kárný řád (advokátní kárný řád).

²⁸ Dle § 51 odst. 1 zákona o advokacii „*Ministerstvo spravedlnosti vydává právním předpisem po předchozím vyjádření Komory kárný řád.*“

²⁹ § 79 odst. 3 Ústavy říká, že „*Ministerstva a jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.*“

³⁰ Viz § 17 zákona o advokacii.

³¹ Čl. 1 Etického kodexu advokáta.

³² Čl. 2 odst. 1 Etického kodexu advokáta.

Etický kodex advokáta subsidiárně k výše zmíněnému Etickému kodexu advokátů Evropské unie.³³

2.3.2. Paragraf 17 zákona o advokacii

Zákon o advokacii ve svém § 17 uvádí, že „[a]dvokát postupuje při výkonu advokacie tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže. Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže stanoví stavovský předpis.“³⁴ Toto ustanovení lze považovat za pomyslnou základní desku pro Etický kodex advokáta, poněvadž výslovně odkazuje na pravidla stanovená ve stavovském předpisu, a tedy na nezbytnost takový předpis přijmout a vydat. Mimo to obsahuje pojem důstojnosti advokátního stavu, a proto není pomyslnou základní deskou jen pro kodex jako takový, nýbrž i pro jeho čl. 4 pojednávající o důstojnosti a vážnosti stavu.

---

³³ Čl. 2 odst. 2 Etického kodexu advokáta.

³⁴ § 17 zákona o advokacii.

3. Výkon advokacie a poskytování právních služeb

Tato kapitola se věnuje pojmům výkon advokacie a poskytování právních služeb, přičemž se zaobírá tím, co lze pod tyto pojmy podřadit, a jaké musí být splněny podmínky, aby bylo možné určitou činnost považovat za výkon advokacie. Zároveň se kapitola dotýká šíře pojetí těchto pojmů.

Hesla: výkon advokacie, poskytování právních služeb, právní pomoc, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, kárný senát, soustavnost, úplatnost.

Pro účely této práce se rovněž sluší vymezit v mnoha pramenech frekventovaný pojem, kterým je *výkon advokacie*. V případě výkonu advokacie jde o tzv. legislativní zkratku, která je obsahově širší než *poskytování právních služeb*,³⁵ protože vedle poskytování právních služeb zahrnuje rovněž úkony činěné, byť po ukončení zastupování klienta, v souvislosti s poskytováním právní služby.³⁶ Co se týče užšího pojmu – *poskytování právních služeb*, hovoříme v této souvislosti o zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajobě ve věcech trestních, udělování právních porad, sepisování listin či zpracovávání právních rozborů.³⁷ Dále také například o činnosti opatrovníka pro řízení, pokud takovouto činnost vykonává advokát.³⁸ Tento výčet je však demonstrativní a může být rozšířen například o úschovu, vyjednávání či dokonce i přednáškovou činnost, která sice nemá s poskytováním právních služeb příliš společného, nicméně je přinejmenším zařaditelná pod výkon advokacie.³⁹

Zákon o advokacii tedy sám vymezuje, co je poskytováním právních služeb, které spadají pod pojem *výkon advokacie*. Pro ještě lepší pochopení tohoto pojmu dále poslouží čl. 4 Etického kodexu advokáta, jehož čtvrtý odstavec, ačkoli je zařazen mezi etická pravidla sám o sobě povahu pravidla nemá, neboť se jedná spíše o definiční ustanovení, které by potom mohlo být do jisté míry doplněno čl. 5 Etického kodexu advokáta, zejm. jeho prvním odstavcem. Ten se vztahuje na činnosti spadající pod právní služby, které jsou součástí podnikání, jehož předmětem není výkon advokacie, kdy takovéto činnosti nesmí být v rozporu s etickými pravidly.⁴⁰

Důležité je rovněž zmínit, že pro zkoumání, zda se jedná o poskytování právních služeb, právní pomoc ve smyslu výkonu advokacie, není podstatné, v jaké formě dochází k dohodě mezi advokátem a klientem. Jedno z velmi starých kárných rozhodnutí k tomuto říká, že

³⁵ KOVÁŘOVÁ, Daniela. In KOVÁŘOVÁ a kol.: *Zákon o advokacii a stavovské předpisy...*, s. 3.

³⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-52.

³⁷ KOVÁŘOVÁ, Daniela. In KOVÁŘOVÁ a kol.: *Zákon o advokacii a stavovské předpisy...*, s. 4.

³⁸ § 1 odst. 2, věta druhá, zákona o advokacii.

³⁹ KOVÁŘOVÁ, Daniela. In KOVÁŘOVÁ a kol.: *Zákon o advokacii a stavovské předpisy...*, s. 5.

⁴⁰ Čl. 5 odst. 1 Etického kodexu advokáta.

k převzetí zastoupení postačuje i smlouva ústní, popřípadě konkludentní jednání.⁴¹ Proto pro bližší pochopení pojmu *výkon advokacie* není důležité, na základě čeho byl tento výkon započat.

3.1. Výkon advokacie dle Etického kodexu advokáta

3.1.1. Právní služby ne/související s advokací

Podle K. Čermáka čl. 4 Etického kodexu advokáta směřuje na dva typy situací. Advokát může vedle oprávnění k výkonu advokacie disponovat oprávněním k výkonu jiných právních služeb nesouvisejících s advokací, kupříkladu je vedle advokátní praxe i patentovým zástupcem nebo daňovým poradcem. S ohledem na tyto možnosti je potom potřeba interpretovat čtvrtý odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta tak, že etická pravidla dopadají také na činnost vykonávanou na základě jiného oprávnění.⁴² Oproti tomu dle názoru D. Kovářové a T. Sokola, kteří rovněž rozšiřují dopady čtvrtého odstavce na činnost podle jiných oprávnění (patentový zástupce, daňový poradce), ale již nelze pod poskytování právních služeb a ani pod obstarávání cizích záležitostí podřadit činnost insolvenčního správce, správce majetku nebo zapsaného mediátora.⁴³ Přitom zrovna správu majetku zmiňuje K. Čermák v popisu druhého typu situací, které jsou obstaráváním cizích záležitostí, ostatně jsou často úzce spojeny s poskytováním právních služeb, a není proto možné zprostit se stavovské odpovědnosti poukazem na skutečnost, že danou činnost nelze přímo označit za právní službu.⁴⁴

Podobnou snahu zbavit se stavovské odpovědnosti řešil i kárný senát, z jehož rozhodnutí vyplývá, že advokát, ani advokátní koncipient, na něhož se čtvrtý odstavec vztahuje také, nemohou zastupovat jinou osobu jako obecný zmocněnec.⁴⁵ Zmíněný postup byl shledán neetickým bez ohledu na jeho ojedinělost.⁴⁶ Stejně se potom proviní i advokát, který takový postup svého podřízeného připustí.⁴⁷ V tomto tak lze spatřovat doplnění pohledu K. Čermáka v tom smyslu, že ke zbavení se etických pravidel nemůže dojít na základě jiného označení poskytovaných služeb a ani na základě vytváření dojmu, že advokát služby v dané věci poskytuje bez užití svého oprávnění k výkonu advokacie.

---

⁴¹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK sp. zn. K 106/95.

⁴² ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 23–24.

⁴³ KOVÁŘOVÁ, Daniela, SOKOL, Tomáš. *Etický kodex advokáta. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 20.

⁴⁴ ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 24.

⁴⁵ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 7. 9. 2015, sp. zn. K 65/2014.

⁴⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 15. 2. 2002, sp. zn. 94/01.

⁴⁷ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. K 12/2017.

K tomuto bych pro ilustraci jen doplnil, že může nastat i opačná situace, a to, že osoba již advokátem není,⁴⁸ ale nadále jedná jako advokát a nabízí své služby. Tím se také se dopouští kárného provinění.⁴⁹ Nadto je zároveň vhodné doplnit, že advokát se odpovědnosti nezproští ani tím, že se nechá zastoupit osobou bez právnického vzdělání, která by přitom vystupovala pod svým jménem. A už vůbec tak nemůže být činěno v případech zastupování u soudu.⁵⁰ Odpovědný pak bude advokát i v případě, kdy cíleně budí dojem, že právní služby poskytuje jiný subjekt než advokát, třeba tím, že v obchodním centru nabízí služby v právní pohotovosti bez označení, že se jedná o advokáta.⁵¹ Není ani podstatné, jestli advokát svěří činnost související s poskytováním právních služeb osobě, která není jeho zaměstnancem.⁵² Pořád by zde bylo poskytování právních služeb a snadno spojitelné s advokátem, který by danou činnost svěřil osobě, kterou ani nezaměstnává.

O výkon advokacie nakonec jde i v případech, kdy se advokát snaží pro okolí vytvořit iluzi, že advokacii nevykonává. Takové situace se týkal případ advokáta, jemuž bylo jako vedoucímu zaměstnanci uloženo vyplatit za zaměstnavatele na základě rozhodnutí soudu určitou částku bývalému zaměstnanci. V tomto případě sice advokát neposkytuje právní služby, nicméně nadále se jedná o výkon advokacie a advokát je i v této pozici vedoucího zaměstnance povinného vyplatit mzdu kárně odpovědný, a při nesplnění uložené povinnosti může být kárně potrestán.⁵³

3.1.2. Soustavnost a úplatnost jako podmínky pro výkon advokacie

Vycházíme-li z pohledu K. Čermáka, je důležitý profesionální charakter poskytované služby a její soustavnost a úplatnost. Proto čtvrtý odstavce čl. 4 Etického kodexu advokáta nebude dopadat na obstarávání jen běžných záležitostí příbuzných, sousedů nebo známých.⁵⁴ V tomto bodě se však objevuje hned několik problematických míst. Ona soustavnost může mít více významů, ovšem pro pochopení etického pravidla je poměrně neuchopitelná, když výkon advokacie může být i ojedinelý či menšinový.⁵⁵ V podstatě i kdyby si advokát vyhradil pro své klienty jeden den v měsíci, stále by byl kárně odpovědný, ačkoli by si tento den nemusel

---

⁴⁸ Například došlo-li k pozastavení výkonu advokacie dle § 8a a násl. zákona o advokacii.

⁴⁹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 21. 3. 2003, sp. zn. K 125/02.

⁵⁰ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 12. 9. 2008, sp. zn. K 21/2008.

⁵¹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 8. 1. 2016, sp. zn. K 123/2014.

⁵² Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 11. 9. 2009, sp. zn. K 3/2009.

⁵³ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 10. 2015, sp. zn. K 63/2015.

⁵⁴ ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 24.

⁵⁵ KOVÁŘOVÁ, SOKOL: *Etický kodex advokáta...*s. 21.

vyhrazovat pravidelně či by si mohl každý měsíc vyhrazovat den jiný. Jak si lze tedy soustavnost vyložit?

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku uvedl, že soustavnost nelze pojit s počtem případů či počtem klientů.⁵⁶ Klíčový je trvalý charakter, který v jiném svém rozsudku Nejvyšší správní soud dovozuje z faktů, že právní pomoc sestávala z několika služeb (právní rozbor, zastupování v řízení a další), a že k provedení činnosti bylo zapotřebí delší doby (zde více než půl roku).⁵⁷ Tento výklad potom zčásti stojí proti vyznění komentářové literatury, neboť zcela ojedinělá služba nemůže sama o sobě být považována za výkon advokacie. Aby byla advokacie vykonávána soustavně je tedy zapotřebí ji vykonávat po delší dobu a měla by spočívat v poskytnutí vícero služeb.

Co se týče požadavku úplatnosti, i tento se jeví býti problematickým. Spousta advokátů v dnešní době nabízí i služby *pro bono* a možnost bezplatného právního poradenství existuje i s posvěcením ČAK a advokát je i v takovýchto případech kárně odpovědný.⁵⁸ To samo o sobě ukazuje, že ačkoli čtvrtý odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta hovoří o úplatnosti, nejedná se o nezbytnou podmínku pro posouzení, zda je možno obstarávání cizích záležitostí označit za výkon advokacie či ne. Nezbytnost této podmínky je navíc popřena i judikatorně, když dle názoru Nejvyššího soudu je pravidlo o úplatnosti výkonu advokacie dispozitivní.⁵⁹ Za podstatné pak Nejvyšší soud považuje smluvní volnost pro advokáta a klienta umožňující právě dohodu o bezplatnosti poskytovaných služeb, která neznamena pro poskytované služby ztrátu charakteru výkonu advokacie, pokud souvisejí (mají věcný vztah) k advokátově praxi.⁶⁰ V chápání úplatnosti se tak judikatura na rozdíl od pojmu soustavnosti s komentářovou literaturou zcela shoduje.

3.2. Shrnutí

Shrňme-li poznatky obsažené v této kapitole, dospějeme k závěru, že za výkon advokacie se považuje takové obstarávání cizích záležitostí, které lze spojit s právními službami, byť třeba dle jiných oprávnění. Dále takové obstarávání cizích záležitostí, které je činěno za odměnu nebo bez odměny bez ohledu na formu dohody mezi advokátem a klientem, a které, aby se na něj vztahovala etická pravidla, je provozováno advokátem či advokátním koncipientem. Advokát ani advokátní koncipient se pak etickým pravidlům nemohou vyhnout tím, že se stanou

---

⁵⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2020, č. j. 9 As 77/2020-19, bod 32.

⁵⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2019, č. j. 9 As 155/2018-48, bod 26.

⁵⁸ Srov. KOVÁŘOVÁ, SOKOL: *Etický kodex advokáta*...s. 21.

⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2015, sp. zn. 4009/2014.

⁶⁰ Tamtéž.

obecnými zmocněnci anebo že se nechají zastoupit někým, kdo se neřadí do advokátního stavu. Stejně tak není možné se stavovské odpovědnosti vyhnout tím, že budou poskytované služby označeny způsobem budícím dojem, že se nejedná o právní služby.

4. Hranice působnosti čl. 4 Etického kodexu advokáta

Tato kapitola se věnuje všeobecné povinnosti poctivého, čestného a slušného chování vyplývající z prvního odstavce čl. 4 Etického kodexu advokáta. Pozornost je zde věnována především kárným rozhodnutím vztahujícím se k prvnímu odstavci čl. 4, přičemž byla vybrána ta rozhodnutí, na jejichž základě by bylo možné zjistit, zda předmětné etické pravidlo omezuje advokáta jen v profesním anebo i v soukromém životě.

Hesla: všeobecnost, profesní život, soukromý život, Městský soud v Praze, kárný senát, kárné rozhodnutí, kárné provinění.

4.1. Všeobecný požadavek na poctivé, čestné a slušné chování

„Advokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu.“⁶¹

První odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta lze považovat za nejdůležitější, neboť jak je patrné z velkého množství kárných rozhodnutí, bývají o něj tato rozhodnutí často opřena a další odstavce či dokonce články jsou užívány mnohokrát jen doprovodně. Ostatně i K. Čermák označuje ve svém komentáři první odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta za generální skutkovou podstatu.⁶²

Mnohdy totiž stačí říct, že chování vyžadované tímto odstavcem vyplývá ze samotného etického rozměru profese advokáta,⁶³ nebo jak vyslovil první senát Ústavního soudu při odmítnutí jedné z ústavních stížností: *„Pro advokáta, který je činný v právním státě nemůže být obtížné nebo neobvyklé zjistit, které způsoby chování a jednání a které hodnoty mravnosti a lidské důstojnosti je třeba respektovat, aniž by byly výslovně vypočteny v jednotlivých ustanoveních.“⁶⁴* Proto se může pochopení požadavku na poctivé, čestné a slušné chování jevit jako velmi jednoduché.

K výkladu poctivého, čestného a slušného chování dobře poslouží judikatura a obzvláště pak kárná rozhodnutí, ačkoli s každým novým kárným řízením se může objevit další výklad buď rozšiřující anebo naopak zužující ten původní. Pochopitelně i v případech kárných rozhodnutí by zde měla být zohledňována právní jistota, a jistě také zohledňována je, nicméně obzvláště u morálních pravidel, nejsou-li jednoznačně formulovaná, není možné považovat jakoukoli definici za konečnou. Z toho důvodu jsem si dal za cíl zabývat se tím, co znamená ono slovo

⁶¹ Čl. 4. odst. 1 Etického kodexu advokáta.

⁶² ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 22.

⁶³ JACHNICKÝ, David. *Etické aspekty právních profesí – I.* [online] pravni prostor.cz, 16. 2. 2015 [cit. 27. 12. 2020]. Dostupné na <<https://www.pavni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/eticke-aspekty-pravnich-profesi-i>>.

⁶⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1998, sp. zn. I.ÚS 393/98.

„všeobecně“ zařazené do prvního odstavce, tedy zda stanovená povinnost přesahuje i výše popsanou legislativní zkratku – výkon advokacie. A tím se současně přiblížím odpovědi na jednu z položených výzkumných otázek, tj. zda čl. 4 omezuje advokáta jen v profesním anebo i v soukromém životě.

4.1.1. Rozpětí všeobecnosti

Podle S. Balíka se obecně uznává, „že advokát je advokátem čtyřicet hodin denně.“⁶⁵ Tento názor jednoznačně koresponduje s Komentářem k Chartě základních principů evropské advokacie, dle něhož advokát „nesmí být součástí ostudného jednání, jak ve své právní praxi, tak v jiných obchodních činnostech či dokonce v soukromém životě.“⁶⁶ Obdobné pak vyplývá i z pohledu K. Čermáka, jenž přímo zmiňuje přesah prvního odstavce čl. 4 i do soukromého života advokáta, v rámci něhož články dopadají například na vztahy k soukromým věřitelům, dlužníkům, na vztahy sousedské, na veřejné projevy nebo na společenské chování.⁶⁷

Podobný názor se potom objevuje i v novějším komentáři D. Kovářové a T. Sokola, kteří hned na začátku uvádí, že komentované ustanovení rozvádí znění § 16 odst. 2 věty první zákona o advokacii,⁶⁸ které hovoří o povinnosti při výkonu advokacie.⁶⁹ Na druhou stranu, ačkoli se může jevit, že první odstavec čl. 4 dopadá i na soukromý život, není to tak chápáno zcela jednohlasně. E. Dobrovolná a M. Králík totiž z komentářové literatury vyvodili, že „advokáti mají obecnou povinnost jednat a chovat se při výkonu advokacie způsobem, který by nepoškozoval dobré jméno advokacie jako stavu.“⁷⁰ Tím ovšem opomíjí přesah do soukromé sféry života advokáta. Taktéž J. Maur vnímá povinnost jednat čestně a svědomitě pouze v souvislosti s profesním životem. A to dokonce ještě úžeji než E. Dobrovolná a M. Králík, neboť tuto povinnost vztahuje především na prosazování práv a zájmů klienta.⁷¹

K pochopení všeobecnosti, popř. obecnosti povinnosti uvedené v prvním odstavci čl. 4 Etického kodexu advokáta by však mohl posloužit rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, v němž soud dovodil, že dikce zákona o advokacii o postupu při výkonu advokacie

⁶⁵ BALÍK, Stanislav. In SOBEK a kol.: *Právní etika...*, s. 228.

⁶⁶ Viz Komentář k Chartě základních principů evropské advokacie. Tento komentář je dohledatelný na internetových stránkách www.cak.cz.

⁶⁷ ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 22.

⁶⁸ KOVÁŘOVÁ, SOKOL: *Etický kodex advokáta...*, s. 14.

⁶⁹ Věta první odst. 2 § 16 zákona o advokacii říká, že „při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě.“

⁷⁰ DOBROVOLNÁ, Eva, KRÁLÍK, Michal. *Nejvyšší správní soud: Jednání advokáta snižující důstojnost advokátního stavu*. [online] advokatnidenik.cz, 4. 7. 2019 [cit. 27. 12. 2020]. Dostupné na <<https://advokatnidenik.cz/2019/07/04/nejvyšší-spravni-soud-jednani-advokata-snizujici-dustojnost-advokatniho-stavu/>>.

⁷¹ MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, s. 68.

byla z části rozšířena na chování advokátů v běžném životě.⁷² K tomuto rozsudku se ještě vrátím v souvislosti s projevy advokáta, jichž se dotýká třetí odstavec čl. 4, pro potřeby této kapitoly nám ovšem taktéž dává hned několik zajímavých poznatků. Soud zdůrazňuje, že kultivovaný projev advokáta lze požadovat i při řešení soukromých problémů, naproti tomu ovšem staví mantinel v podobě nutnosti existence souvislosti s výkonem advokacie „*byť v širokém pojetí*“.⁷³ Jak soud ve svém odůvodnění dále uvádí, není třeba přímá vazba na výkon advokacie, nicméně musí zde být aspoň nějaké spojení s povoláním advokáta a advokátním stavem.⁷⁴ Pro ilustraci doplním, že v řešeném případě spočívalo pochybení v tom, že advokátka sice rozesílala nepřiliš kultivované e-maily v soukromé komunikaci v rámci společenství vlastníků jednotek, zároveň však byl v těchto e-mailech uveden odkaz na její internetové stránky, na nichž se prezentovala jako advokátka, což umožnilo ostatním osobám spojit si ji s výkonem advokacie a s advokátním stavem.⁷⁵

Rozsudek Městského soudu v Praze, se tedy patrně dotýká právě přesahu povinnosti stanovené v čl. 4 do soukromého života advokáta. Za důležité považuji, že aby mohlo být shledáno kárné provinění, je nutné, aby i při jednání v soukromé záležitosti šlo jednající osobu spojit s výkonem advokacie. To ostatně ukazuje i kárná praxe. Kárný senát kupříkladu shledal vinným advokáta, který řádně a včas neplnil svoji vyživovací povinnost vůči nezletilým dětem, a to ani po plném vymožení dosud dlužných pohledávek vůči nezletilým dětem, čímž dle kárného senátu nejednal čestně a svědomitě a nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu.⁷⁶ Na první pohled u tohoto rozhodnutí vyvstává podstatná otázka: jak vyživovací povinnost souvisí s výkonem advokacie? Advokát plnil, resp. v jeho případě měl plnit, jako otec nezletilých dětí. Je pak pochopitelně třeba polemizovat, do jaké míry si lze takovouto povinnost spojit s výkonem advokacie (viz požadavek uvedený v rozsudku Městského soudu v Praze). Dle mého názoru takové spojení, ačkoli advokát má plnit jako otec, je reálné, obzvláště když mu byla vyživovací povinnost uložena soudem, který před takovým uložením zkoumá majetkové poměry a s tím související zaměstnání.⁷⁷ V řízení před soudem proto muselo vyjít najevo, že otec se živí výkonem advokacie, na základě čehož si ho následně bylo možné s advokací spojit.

---

⁷² Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ Tamtéž.

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. K 69/2013.

⁷⁷ § 913 občanského zákoníku.

O podobnou věc se potom jednalo v případě kárně proviněného advokátního koncipienta, jemuž byla několika směněnými platebními rozkazy uložena povinnost zaplatit vyšší částku, a to ještě před jeho zápisem do seznamu koncipientů.⁷⁸ Z toho plyne, že šlo o dluh vzniklý před započítáním výkonu advokacie, resp. výkonu koncipientské praxe, a tedy o dluh nesouvisející s advokátní profesí. I zde však byla shledána vina a jednání koncipienta označeno za „*hrubě nesevdomité a vůči věřiteli bezohledné*.“⁷⁹ Spojíme-li si tedy případ advokátního koncipienta s případem neplacení výživného, pozorujeme jednoznačný přesah prvního odstavce čl. 4 do soukromého života advokáta, popř. advokátního koncipienta.

Zajímavou otázkou samozřejmě je, do jaké míry bude kárně odpovědná osoba, která již advokacii nevykonává, tzn. opačná situace oproti výše popsanému případu advokátního koncipienta, který byl kárně proviněný za dluhy vzniklé před započítáním výkonu koncipientské praxe. Uvedu příklad, kdy byl koncipientovi pozastaven výkon právní praxe, on však navzdory tomu přijal substituční plnou moc a právně zastupoval jinou osobu před soudem, kde dokonce předložil identifikační průkaz advokátního koncipienta, který byl přitom povinen z důvodu pozastavení výkonu právní praxe bez zbytečného odkladu odevzdat.⁸⁰ Toto kárné rozhodnutí jsem vybral proto, že etická pravidla zde znovu dopadají na situaci, která již s výkonem advokacie nesouvisí. Resp. se pochopitelně jedná o poskytování služeb, jež lze poskytovat pouze v rámci výkonu advokacie, avšak jsou poskytovány bez oprávnění. Služby jsou však poskytovány v době, kdy proviněný není advokátem, ani koncipientem, přesto je nadále vázán etickými pravidly. Dalo by se proto pochopitelně namítnout, že onen koncipient praxi nadále vykonával, jen k tomu nebyl oprávněn. Dle mého názoru zde však vystupoval jako soukromá osoba a tím pádem se proti etickým pravidlům provinil ve svém soukromém životě, byť, a to je důležité zdůraznit, nemohlo být složité spojit si tuto soukromou osobu s výkonem advokacie.

Za zmínku stojí též případ právního zástupce, který své zástavní dlužníky vyzval k zaplacení částky ve výši jednoho milionu korun s tím, že bude-li mu zaplaceno, stáhne konkurzní přihlášku podanou jeho předchůdcem a podá návrh na výmaz zástavního práva z katastru nemovitostí. Dle kárného senátu tak právní zástupce nejednal poctivě a čestně.⁸¹ Podstatné na tomto příkladu však je, že jednání bylo označeno za „*obecně nečestné a nepoctivé*.“⁸² Podstatu zde lze spatřovat právě v onom faktu, že je v rozhodnutí znovu zmíněna obecnost ne/čestného,

---

⁷⁸ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 21. 5. 2010, sp. zn. K 123/2009.

⁷⁹ Tamtéž.

⁸⁰ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 20. 6. 2014, sp. zn. K 121/13.

⁸¹ Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 11. 11. 2008, sp. zn. K 28/02.

⁸² Tamtéž.

popř. ne/poctivého jednání, přestože bylo při posuzování věci označeno za zřejmé, že proviněný byl spojitelný s výkonem advokacie.⁸³

Co tedy zmíněná obecnost znamená? Zatím vše nasvědčovalo tomu, že míří na přesah kárné odpovědnosti i do soukromého života. V případě provinění vymezeného v předchozím odstavci ale muselo být všem zřejmé, že jde o příslušníka advokátního stavu. Rozhodnutí tak spíše nasvědčuje variantě, kdy etická pravidla nezasahují úplně celou soukromou sféru. V opozici k tomu je ale v odůvodnění zmíněno, že jde-li o obecné obchodní vztahy, do kterých advokát vstupuje mimo výkon advokacie, účastní se jich s jistými omezeními, kdy je nadále vázán vlastní profesní etikou, a není tak obchodníkem.⁸⁴ Z mého pohledu je tak v tomto rozhodnutí patrný rozpor ve vnímání dosahu etických pravidel, jelikož jednou nepřesahují mimo profesi, ačkoli jednání advokáta je označeno za obecně nečestné a nepoctivé. Podruhé ovšem etická pravidla omezují advokáta v obchodních vztazích, aniž by muselo být zřejmé, že tyto vztahy souvisí s výkonem advokacie. Proto rozebírané rozhodnutí vyznívá nejednoznačně a nepřiliš srozumitelně.

Daleko jednoznačnější a srozumitelnější pohled naopak nabízí kárný senát ve svém rozhodnutí týkajícím se jednání advokáta zdánlivě nesouvisejícího s etickými pravidly či výkonem advokacie. Mohou totiž nastat situace, kdy bude kárně postihován za porušení právních předpisů, přestože se může zdát, že je porušil jako soukromá osoba. Tak tomu bylo i u advokáta, který porušil zákon o soudech a soudcích, přesněji řečeno jeho § 7, který zakazuje vstup do budovy soudu se zbraní.⁸⁵ Dle kárného senátu je jakékoli jednání advokáta popírající jeho důvěryhodnost a serióznost vnímáno negativně jak ze strany soudu, tak ze strany veřejnosti.⁸⁶ I z tohoto lze dle mého názoru vyvodit přesah etických pravidel do soukromého života, byť opět s limitem nutnosti existence alespoň minimálního spojení s výkonem advokacie. Pokud advokát poruší jakýkoli právní předpis a lze si jeho osobu spojit s advokátním stavem, je snižována jeho důvěryhodnost a serióznost, jimiž působí na své okolí.

4.2. Dílčí závěr

Obecně lze říct, že analýzu kárných rozhodnutí komplikuje fakt, že v rámci odůvodnění nebývá jasně řečeno, proč je určité jednání nepoctivé, nečestné nebo neslušné. K takovému

---

⁸³ „Kárně obviněný informoval zástavce, že jejich reakci očekává na telefonním čísle své advokátní kanceláře. Kárně obviněný tak neoddělil své soukromé jednání od výkonu advokacie, vůči svým dlužníkům vystupoval jako advokát, a proto bylo nutno uzavřít, že k předmětnému jednání došlo při výkonu advokacie.“ Viz odůvodnění Kárného rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 11. 11. 2008, sp. zn. K 28/02.

⁸⁴ Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 11. 11. 2008, sp. zn. K 28/02.

⁸⁵ § 7 zákona č. 6/2002 o soudech a soudcích ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 13. 2. 2020, sp. zn. K 100/2019.

poznání lze dospět jen na základě skutkového stavu, z něhož je možno si odvodit, jak se advokát v dané situaci choval, a byl-li shledán vinným, dá se takové chování chápat jako chování snižující vážnost advokátního stavu, jednání proti kodifikovaným pravidlům. Na druhou stranu pro vytyčení mezí, jež důstojnost a vážnost chování vytváří, a tedy pro zodpovězení otázky, zda čl. 4 Etického kodexu advokáta omezuje jen v profesním anebo i v soukromém životě, je pročitání skutkových okolností možná dokonce k užitku.

Rozhodnutí užitá v této kapitole přinesla hned několik zajímavých ukázek, čeho by se příslušník advokátní profese neměl dopouštět. Samozřejmě se nejedná o vyčerpávající výčet příkladů. Jak naznačuji výše, s novými rozhodnutími se budou objevovat nová provinění, která jsou třeba zatím v této souvislosti nepředstavitelná. Pro účely této kapitoly bylo však podstatnější vybrat ty judikáty, popř. ta rozhodnutí kárného senátu, s jejichž pomocí by bylo možno určit, kde má čl. 4, popřípadě přímo požadavek na všeobecnou povinnost poctivého, čestného a slušného chování obsaženou v jeho prvním odstavci hranici, tedy zda váže advokáta nejen v profesním, ale i v soukromém životě.

Etická pravidla nekončí, když klient opustí kancelář, když advokát vyjde ze soudní budovy na ulici. Všeobecnost se dle některých rozhodnutí nebo názorů J. Maura či E. Dobrovolné a M. Králíka sice mohla jevit ve smyslu různých přístupů pouze v rámci profesní sféry. Jak ovšem dokládá rozsudek Městského soudu v Praze a nastíněná kárná rozhodnutí, advokát je zkrátka advokátem i mimo svoji pracovní dobu. Stejně tak advokátní koncipient nepřestává být koncipientem vypnutím pracovního počítače. Za důležité ale rovněž považuji zmínit, že etika sice ovlivňuje i mimoprofesní, soukromý život advokáta, měla by se však přeci jen vztahovat na situace, při nichž lze nalézt spojení s výkonem advokacie nebo advokátním stavem. U vyživovací povinnosti šlo v rámci řízení zjistit zaměstnání otce, u neplnění na základě směnečného platebního rozkazu sice nebylo zcela zřejmé, zda skutečně bylo možné si v pozdějších letech spojit dlužníka s advokátní profesí, ale existuje možnost jeho vyhledání v elektronické databázi,⁸⁷ což se dá považovat za malé, ovšem dostatečné spojení s advokátním stavem. A také další příklady, ať už omezení v obchodních vztazích, nebo zejména pochybení v případě odesílání soukromých e-mailů s odkazem na internetové stránky advokáta, potvrdily přesah do soukromého života s podmínkou existence alespoň minimálního spojení jednající osoby s advokací.

---

⁸⁷ Myšleno vyhledání prostřednictvím vyhledávače ČAK dostupném online na adrese: <https://vyhledavac.cak.cz/>.

Dovolím si tak výsledná zjištění této kapitoly shrnout následovně: povinnost vyplývající z prvního odstavce čl. 4 zavazuje advokáta i v jeho soukromém životě, ale ne ve všech jeho oblastech. Těmto oblastem aplikace se potom věnuje následující kapitola.

5. Jednání advokáta

Tato kapitola se zabývá jednáním advokáta, konkrétně typologií takového jednání. Nejprve je zde věnován prostor závazkům advokáta, do nichž vstupuje, a zda se jedná i o čistě soukromé závazky. Následuje rozlišení jednotlivých projevů advokáta, které jsou popsány především na základě analýzy judikatury a kárných rozhodnutí. V návaznosti na tyto podkapitoly jsou potom vymezeny jednotlivé typy jednání, kterými může advokát porušit etická pravidla obsažená v čl. 4 Etického kodexu advokáta.

Hesla: závazek, projevy advokáta, výkon advokacie, jednání, kárné rozhodnutí, povinnost, advokát.

Závěrem předchozí kapitoly bylo, že všeobecná povinnost poctivého, čestného a slušného chování přesahuje i do soukromého života advokáta. Konkrétně do té oblasti soukromého života, v níž lze zjistit spojení dané osoby s výkonem advokacie. Jak je naznačeno v podkapitole 4.1. této práce, první odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta je generální skutkovou podstatou, což lze ostatně pozorovat i v různorodosti jednání, jimiž se advokáti či koncipienti proti etickým pravidlům provinili. A právě možným typům jednání se budou věnovat následující odstavce.

5.1. Závazky

Druhý odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta stanovuje povinnost plnit převzaté závazky.⁸⁸ Závazek je formou právního vztahu, v rámci něhož vystupuje věřitel se svým právem na určité plnění a dlužník s povinností takové právo uspokojit splněním dluhu.⁸⁹ Plnění pak musí být majetkové povahy.⁹⁰ Vycházíme-li z dikce předmětného etického pravidla, je potřeba, aby advokát vystupoval buďto v pozici věřitele anebo v pozici dlužníka, popřípadě ručitele za cizí závazek.⁹¹ Ze samotného pravidla ovšem nevyplývá, jestli advokát v těchto právních vztazích vystupuje jen jako zástupce advokátního stavu nebo jestli ustanovení dopadá i na jeho soukromoprávní vztahy. Opět se zde ptáme, v jaké sféře pravidlo advokáta zavazuje. Povaha tohoto závazku navíc nemusí nutně zcela odpovídat smluvní či deliktní obligaci upravené v občanském zákoníku.⁹² Může jít například jen o převzetí závazku poskytnout právní služby klientovi, klienta právně zastupovat, závazek vůči veřejnoprávním institucím atd.

---

⁸⁸ Čl. 4 odst. 2 věta první Etického kodexu advokáta.

⁸⁹ § 1721 občanského zákoníku.

⁹⁰ § 1722 občanského zákoníku.

⁹¹ Čl. 4 odst. 2 Etického kodexu advokáta stanoví, že „advokát je povinen plnit převzaté závazky. Závazek nebo ručení za cizí závazek smí převzít jen tehdy, je-li si jist jeho splněním.“

⁹² Dle § 1723 odst. 1 občanského zákoníku vzniká závazek „ze smlouvy, z protiprávního činu, nebo z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá.“

Zajímavé rovněž je, že pravidlo hovoří o „převzetí“, což by šlo taktéž chápat jako vstoupení do závazku již existujícího. V následujících odstavcích se tedy zaměřím na to, o jaké převzetí, jakých závazků ve skutečnosti jde.

5.1.1. Závazky profesní a soukromé

Ať už advokát vstoupí do nového právního vztahu nebo dříve existujícího, je po něm vyžadováno, aby do něj vstoupil s jistotou, že ho splní. Druhý odstavec čl. 4 tak v podstatě neukládá jednu povinnost, ale hned dvě. Jednak má advokát povinnost plnit, což má koneckonců každý dlužník⁹³ ovšem vedle ní je též povinen být si jist, že závazek splní. To vyplývá ze samostatné dikce „*je-li si jist jeho splněním*.“⁹⁴ A právě tato jistota je specifickým aspektem, který profesionální etika advokátů přináší.

Do druhého odstavce čl. 4 Etického kodexu advokáta je dle K. Čermáka přenesen požadavek poctivosti, čestnosti a slušného chování obsažený v odstavci prvním čl. 4. Konkrétně je pak tento požadavek přenesen do vztahů soukromoprávních, a to i těch nespádajících do profesionální činnosti.⁹⁵ Autor uvádí hned několik příkladů jako kupní, nájemní, leasingová či jiná smlouva,⁹⁶ z čehož lze usuzovat, že pravidlo nedopadá jen na vztah advokát-klient. O jeho porušení pak bude „*nutno rozhodovat s přihlédnutím k okolnostem případu a jistotu advokáta o tom, že bude závazek schopen splnit, zkoumat z hlediska zkušeností a znalostí průměrného advokáta*.“⁹⁷ To znamená, že požadovaná jistota není jen subjektivního charakteru, nýbrž je zohledňováno i určité objektivní hledisko, a to zkušenosti a znalosti průměrného advokáta tak, jak je vnímá širší, v tomto případě zřejmě postačí odborná, veřejnost.

O rozpracování obecného principu upraveného v prvním odstavci čl. 4 a povinnosti chovat se dle jeho požadavků i v oblasti ekonomické se pak píše v komentáři D. Kovářové a T. Sokola, dle jejichž názoru je advokát „*povinen plnit převzaté závazky a nezavazovat se k něčemu, o čem ví, že slib nebude moci splnit*.“⁹⁸ Jelikož se autoři přiklánějí k přesahu povinnosti z prvního odstavce do soukromé sféry života advokáta,⁹⁹ lze jejich zmínku o rozpracování obecného principu považovat za ukazatel, že podobný přesah má i pravidlo z druhého odstavce. Názor, že jsou ve druhém odstavci čl. 4 míněny i závazky soukromé, patrně sdílí i M. Pelikán, jenž

---

⁹³ Viz § 1721 občanského zákoníku.

⁹⁴ Čl. 4 odst. 2 věta druhá Etického kodexu advokáta.

⁹⁵ ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 22–23.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ KOVÁŘOVÁ, SOKOL: *Etický kodex advokáta...*, s. 15.

⁹⁹ „*Výše jsme uzavřeli, že advokát je povinen se v celém svém životě soukromém i pracovním chovat tak, aby svým jednáním neohrozil důstojnost a vážnost advokátního stavu*.“ Viz tamtéž.

povinnosti plynoucí z čl. 4 a v tom případě i z jeho druhého odstavce chápe jako obecné povinnosti týkající se občanského života.¹⁰⁰

Prvním typem závazků, které může advokát převzít, jsou tedy závazky profesní. Advokát se u tohoto typu závazků může zavázat například tím, že přijme finanční zálohu, zaváže se, že nevyčerpanou část zálohy za předem stanovených okolností vrátí a současně předloží celkové vyúčtování. Kárným senátem bylo v popsaném případě uloženo kárné opatření, poněvadž advokát požadované dokumenty nepředložil a nevyčerpanou část zálohy nevrátil, a to ani po výzvě svých klientek.¹⁰¹

O obdobném provinění rozhodoval kárný senát i dne 13. 6. 2018, kdy byla mezi advokátem a klientem uzavřena rámcová smlouva o poskytování právních služeb, v níž se advokát zavázal pro případ písemné výpovědi vydat klientovi veškeré podklady a předat rozpracované případy i se související dokumentací. To však advokát po opakovaných žádostech a výzvách klienta učinil až téměř půl roku po vypovězení smlouvy.¹⁰² K závazkům na zaplacení smluvené částky, jež mohou mít podobu povinnosti vrátit nevyčerpanou část zálohy nebo například vrácení inkasované náhrady nákladů řízení a soudního poplatku,¹⁰³ se tak přidávají i jiné, např. na vydání určité dokumentace.

Druhým typem závazků pak jsou, opřeme-li se o judikaturu, i závazky soukromé. Nejvyšší správní soud se při své rozhodovací činnosti věnoval mimo jiné případu, kdy si advokát půjčil částku ve výši několika milionů korun a písemným potvrzením se zavázal, že dlužnou částku splatí, což neučinil. Přesto následně uznal písemně svůj dluh a znovu se zavázal dlužnou částku uhradit.¹⁰⁴ Podstatou kárného provinění pak bylo, že advokát použil při podpisu smlouvy o půjčce razítko své advokátní kanceláře, čímž porušil primárně první odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta, poněvadž byt' se o výkon advokacie nejednalo, bylo jednoznačně možné si danou osobu s jejím výkonem spojit.¹⁰⁵ Pokud jde o odstavec druhý, jehož porušení bylo taktéž shledáno, zde bych považoval za důležité především to, co bylo příčinou původního kárného řízení, kdy advokát, pravděpodobně tedy jako soukromá osoba, uzavřel smlouvu o půjčce.¹⁰⁶ To značí, že odstavec druhý dopadá na právní vztahy v soukromém životě. Z tohoto judikátu je proto možno si odnést, že závazky ve smyslu ustanovení Etického kodexu advokáta jsou totožné s těmi, s nimiž se setkává každý, bez ohledu

---

¹⁰⁰ PELIKÁN, Martin. *Shrnutí předpisů o advokacii*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 59.

¹⁰¹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. K 142/2017.

¹⁰² Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 13. 6. 2018, sp. zn. K 49/2017.

¹⁰³ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 10. 5. 2016, sp. zn. 119/2015.

¹⁰⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2015, č. j. 10 As 166/214-61, bod 1.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Tamtéž.

na to, jestli přísluší k advokátnímu stavu nebo ne, a dále, že se může jednat o závazky teprve vznikající.¹⁰⁷

Poznatek, že závazky, na něž dopadá druhý odstavec čl. 4, jsou totožné s těmi, se kterými se setkává každý občan, dokládají i kárná rozhodnutí. Uzavře-li advokát nájemní smlouvu na nebytové prostory a neplatí nájemné po delší dobu (v tomto případě byl vydán i elektronický platební rozkaz), dopouští se nejen porušení prvního odstavce čl. 4 Etického kodexu advokáta, ale i druhého odstavce, neboť se zavázal jakožto nájemník k určitému plnění.¹⁰⁸ K tomuto je nutno dodat, že nebytové prostory byly využívány k výkonu advokacie, jak vyplývá z odůvodnění kárného rozhodnutí.¹⁰⁹

V podkapitole 4.2.1. této práce je již zmíněno kárné provinění advokátního koncipienta, který nezaplatil svůj dluh vzniklý předtím, než začal vykonávat koncipientskou praxi, přičemž tento dluh nezaplatil ani po vydání několika směnečných platebních rozkazů. Zde bych podotknul, že tyto závazky byly od počátku soukromými. Koncipient tak byl shledán vinným, aniž by tyto závazky převzal v době výkonu koncipientské praxe.¹¹⁰ To ukazuje, že povinnost plnit převzaté závazky není striktně omezena na dobu výkonu advokacie.

Vedle čistě soukromoprávních závazků nebo závazků vznikajících mezi advokátem a jeho klientem, mohou ještě existovat i dluhy vůči veřejnoprávním institucím. O takový dluh se jednalo například u kárného provinění advokáta, který dlužil na pojistném a s příslušnou okresní správou sociálního zabezpečení uzavřel dohodu o uhrazení nedoplatku. Jak vidno vzhledem k následnému kárnému řízení, tuto dohodu nedodržel a byl shledán kárně vinným.¹¹¹

Konečně se pak může advokát provinít i nesplněním povinnosti plynoucí přímo ze zákona. Tak tomu bylo v případě advokáta, který své služby poskytoval vadně a tím způsobil klientovi škodu.¹¹² Zákon o advokacii ve svém § 24a ukládá povinnost být pojištěn pro případ odpovědnosti za újmu, za níž advokát odpovídá dle § 24 odst. 1 téhož zákona, a pro případ odpovědnosti za újmu, vykonává-li advokát praxi ve sdružení, kde platí tzv. solidární odpovědnost.¹¹³ Jak plyne z kárného rozhodnutí ze dne 17. 7. 2020 je po takovémto způsobení škody nutné nahlásit požadavek klienta na náhradu škody pojišťovně, u níž je advokát profesně

---

¹⁰⁷ Závazek tedy nemusí v okamžiku převzetí advokátem již existovat.

¹⁰⁸ Viz kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 5. 6. 2015, sp. zn. K 27/2015.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Dle odůvodnění kárného rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 21. 5. 2010, sp. zn. K 123/2009 vykonával praxi od 12. 1. 2009, přičemž směnečné platební rozkazy byly postupně vydány v letech 2007 a 2008.

¹¹¹ Kárný příkaz kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 31. 8. 2020, sp. zn. K 132/2019.

¹¹² Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 17. 7. 2020, sp. zn. K 7/2020.

¹¹³ § 24a odst. 1 zákona o advokacii.

pojištěn. A jelikož tak právní zástupce neučinil, provinil se proti druhému odstavci čl. 4, jak rozhodl kárný senát.¹¹⁴

5.1.2. Shrnutí závazků advokáta

Jak je patrné z kárné praxe, objevila se v průběhu let provinění v různých oblastech. Šlo o neplacení dluhů naprosto nesouvisejících s výkonem profese, dále o prohřešky při plnění povinností ze smluv uzavíraných s klienty, tudíž závazky jednoznačně související s prací, a potom známe i případ, kde měl advokát závazek vůči veřejnoprávní instituci nebo vůči pojišťovně, kde byl profesně pojištěn. Z toho lze odvodit, že se druhý odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta uplatní vždy, když se příslušník advokátního stavu k něčemu zaváže. A může se jednat jak o profesní, tak i soukromé závazky.

Druhý odstavec čl. 4 zároveň obsahuje *de facto* dvě povinnosti. Povinnost plnit a být si jist splněním. Na advokáta tak jsou tímto kladeny větší nároky než na obyčejného občana. Tyto nároky jsou pak na advokáta kladeny už ve fázi vstupu do právního vztahu. Z dikce etického pravidla by se rovněž dalo soudit, že není-li si advokát stoprocentně jistý, že kupříkladu splatí dluh, neměl by do takové obligace vůbec vstupovat. Na druhou stranu to platí pro každého, bez ohledu na to, zda je členem ČAK.

Nad rámec tohoto si dovolím pozastavit se nad samotnou existencí druhého odstavce čl. 4. Až na výjimky se advokát současně proviní svým nepoctivým nebo nečestným chováním.¹¹⁵ Čím jiným by taky šlo shledat neplnění závazků? Neplní – je nepoctivý a nejedná čestně. I kdyby byl druhý odstavec brán jako speciální k odstavci prvnímu, nepozorují na něm jeho užitečnost.

5.2. Projevy advokáta

Mezi základní lidská, resp. občanská práva nepochybně patří svoboda projevu.¹¹⁶ Takovýto projev může být činěn v různých formách, ať už mluvené, psané či jiné.¹¹⁷ Člověk tímto způsobem vyjadřuje své myšlenky, pocity nebo dojmy a zpravidla s nimi seznamuje okolí. A obdobně je tomu i u advokáta, jehož projevy mohou být písemné, slovní, popřípadě mohou mít i jinou v úvahu připadající podobu.¹¹⁸ Etická pravidla, jimiž je vázán, však v určité míře tuto svobodu omezují, když uvádí požadavek na věcnost, střízlivost a nikoli vědomou nepravdivost

---

¹¹⁴ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 17. 7. 2020, sp. zn. K 7/2020.

¹¹⁵ To je patrné z většiny kárných rozhodnutí.

¹¹⁶ Čl. 17 odst. 1 LZPS.

¹¹⁷ Srov. čl. 17 odst. 2 LZPS.

¹¹⁸ KOVÁŘOVÁ, SOKOL: *Etický kodex advokáta...*, s. 16.

projevů činěných v souvislosti s výkonem advokacie.¹¹⁹ Podle T. Sokola jdou tak proti směru, jímž se ubírá dikce čl. 17 LZPS, neboť ten dle jeho názoru zahrnuje i oprávnění činit projevy nevěcné, nestřízlivé nebo vědomě nepravdivé,¹²⁰ ačkoli ani toto není zcela bez omezení.

Z hlediska výkonu advokacie je potom potřeba věnovat pozornost znění § 16 zákona o advokacii, který ukládá hájit a prosazovat zájmy klienta, řídit se jeho pokyny, byť to neplatí, pokud jsou v rozporu s právním či stavovským předpisem. K prosazování zájmů tedy může advokát využít veškeré zákonné prostředky a „v jejich rámci uplatňovat vše, co pokládá podle svého přesvědčení za prospěšné.“¹²¹

Advokát je obecně vázán pokyny klienta, což stanovuje jak zákon o advokacii, tak Etický kodex advokáta,¹²² přičemž ale nejde o vázanost bezbřehou, neboť takovéto pokyny, jak již ostatně stojí výše, nesmějí být v rozporu s právním nebo stavovským předpisem.¹²³ Tato vázanost je tak zákonem limitována.¹²⁴ A nejen zákonem. I Etický kodex advokáta obsahuje zákaz uvádět v řízení nepravdivé nebo klamavé údaje, a to ani na příkaz klienta.¹²⁵ Omezení nakonec v tomto směru vytváří i všeobecná povinnost slušného chování.¹²⁶ Konečně by si pak měl být advokát vědom, jak poznamenává S. Balík, že samotná důstojnost, jež zastřešuje všechna tato omezení, není privilegiem, ale povinností advokátů vůči společnosti.¹²⁷

Projevů advokáta se nejvíce týká etické pravidlo obsažené ve třetím odstavci čl. 4 Etického kodexu advokáta. Zajímavé na tomto pravidlu je, že hovoří o projevech v souvislosti s výkonem advokacie, z čehož by bylo možné usuzovat, že třetí odstavec na rozdíl od odstavce prvního zavazuje advokáta jen v jeho profesním životě. Takový názor zastává i K. Čermák, dle něhož třetí odstavec čl. 4 dopadá skutečně jen na projevy činěné v souvislosti s výkonem advokacie a netýká se tak jiných projevů (umělecký, politických atp.), pokud nejsou zároveň v rozporu s odstavcem prvním čl. 4.¹²⁸

Proti tomu se ovšem staví T. Sokol, který v této souvislosti vyjádřil názor, že „*jmenováním advokátem na sebe jmenovaný bere i závazky, které jej v některých oblastech jinak běžných občanských aktivit nebo aktivit, které nejsou běžné, ale nejsou ani nezákonné, mohou do jisté míry limitovat.*“¹²⁹ Z toho vyvozuje, že advokát je vázán etickými pravidly i při projevech

¹¹⁹ Viz čl. 4 odst. 3 Etického kodexu advokáta.

¹²⁰ SOKOL, Tomáš. In KOVÁŘOVÁ a kol.: *Zákon o advokacii a stavovské předpisy...*, s. 216.

¹²¹ PELIKÁN: *Shrnutí předpisů...*, s. 20.

¹²² Srov. § 16 zákona o advokacii a např. čl. 15a odst. 3 Etického kodexu advokáta.

¹²³ § 16 odst. 1 zákona o advokacii.

¹²⁴ DOHNAL, Vítězslav. In MOLITERNO, PATON: *Globální problémy profesní etiky...*, s. 45.

¹²⁵ Viz čl. 17 odst. 2 Etického kodexu advokáta.

¹²⁶ SOKOL, Tomáš. In KOVÁŘOVÁ a kol.: *Zákon o advokacii a stavovské předpisy...*, s. 214.

¹²⁷ BALÍK, Stanislav. Důstojnost advokátního stavu. *Bulletin advokacie*, 2004, č. 11-12, s. 100.

¹²⁸ ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 23.

¹²⁹ SOKOL, Tomáš. In KOVÁŘOVÁ a kol.: *Zákon o advokacii a stavovské předpisy...*, s. 215.

nesouvisejících s výkonem advokacie.¹³⁰ Hranice mezi tím, co advokát projevít smí, a tím, co projevít nesmí, se tak může často jevit jako nezřetelná.¹³¹

K. Čermák ale navzdory svému názoru, že třetí odstavec čl. 4 dopadá na projevy činěné jen v souvislosti s výkonem advokacie, jak zmíněno výše, se zároveň sám proti tomuto svému názoru staví. Ve svém komentáři totiž svůj výklad hned rozšiřuje tvrzením, že pod projev spadá prakticky vše a může tak být činěn vůči různým subjektům.¹³²

Jak uvádí T. Sokol, pro praxi je podstatný zejména „*obsah projevů a také okolnosti, za nichž jsou projevy činěny.*“¹³³ Pro zjištění, zda jsou projevy advokáta omezené jen v rámci jeho profesního života, nebo zda etické pravidlo třetího odstavce čl. 4 má ve skutečnosti stejný rozsah působnosti jako generální pravidlo odstavce prvního, jsem se proto rozhodl rozlišit projevy do následujících skupin:

1. projevy v rámci výkonu advokacie,
2. projevy související s výkonem advokacie,
3. projevy nesouvisející s výkonem advokacie.

5.2.1. Projevy v rámci výkonu advokacie

Pod projevy v rámci výkonu advokacie si lze představit úkony v rámci soudního řízení či poskytování právních služeb pro klienta. Mezi základní úkony v rámci soudního řízení se pak řadí podání adresovaná soudu, která zmiňuje i T. Sokol ve svém rozlišení projevů advokáta.¹³⁴ Tomu odpovídá i kárná praxe v rámci níž dochází i k postihnu kupříkladu nedodržení formy takového podání. Je-li totiž pro určité podání předepsána forma, musí alespoň tento kvalitativní znak advokát naplnit. Proto byl uznán kárně vinným právní zástupce podávající ústavní stížnost na netypickém formátu průklepového papíru navíc doplněnou o kresby postav a s plnou mocí připsanou na jejím rubu, kdy jeho podání bylo vyhodnoceno jako neuctivé vůči soudu a snižující důstojnost stavu.¹³⁵

S projevem jsou také mnohdy spojeny emoce, které mohou být i jeho spouštěčem. Důstojný přístup rovněž vyžaduje i kontrolu emocí a vyvarování se tak neodůvodněných, ač možná naoko skrytých obvinění, jež mohou být vyřčena v rámci soudního jednání. Za takovýto prohřešek byl potrestán advokát, který před soudem uvedl, že „*je známo, že automechanici, zelináři, řezníci*

---

¹³⁰ Tamtéž.

¹³¹ KOVÁŘOVÁ, SOKOL: *Etický kodex advokáta...*, s. 16.

¹³² ČERMÁK: *Pravidla profesionální etiky...*, s. 23.

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ SOKOL, Tomáš. In KOVÁŘOVÁ a kol.: *Zákon o advokacii a stavovské předpisy...*, s. 215.

¹³⁵ Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 3. 7. 1998, sp. zn. K 76/97.

*a advokáti mají skutečný příjem daleko vyšší než příjem vykazovaný.*¹³⁶ Nelze popřít, že advokáti jsou častokrát pod enormním psychickým tlakem, pohybují se v antagonistickém a stresujícím prostředí,¹³⁷ s čímž se pojí riziko neuvážlivých slovních či písemných výroků. Opět ale nutno uvést, že jedna věc je expresivní kritika, druhá věc je nepodložené znevažování.

Nedostatečná kontrola emocí je rovněž nežádoucí, pokud advokát nesouhlasí s některými rozhodnutími, jako třeba o nevyhloučení soudce z projednávání věci. Ve věci projednávané kárným senátem advokát opakovaně komentoval takovýto postup soudu a své komentáře navíc doplnil dalším nevhodným chováním v podobě tykání danému soudci přímo při hlavním líčení.¹³⁸

Současně je však nezbytné podotknout, že advokátovi není zakázáno jakékoli emoční prožívání případu. Advokát je od toho, aby každodenně prosazoval práva a zájmy svých klientů¹³⁹ a, jak předesílá A. Rozehnal, „*určitá míra konfrontace, útočnosti a agresivity vyplývá ze samotného postavení advokáta v soudním řízení, neboť jak civilní, tak trestní jsou založeny na principu kontradiktornosti.*“¹⁴⁰ Advokát je totiž v první řadě zástupcem klienta a chrání jeho zájmy. Tyto zájmy by měl chránit horlivě a loajálně, ne však fanaticky a extremisticky.¹⁴¹ Když se pak tyto poznatky spojí s rozhodnutími kárného senátu v předchozích odstavcích, je zřetelné, že skutečně nepřípustné jsou jen ty projevy, jež jsou nepodložené a extrémní. To potvrzuje i M. Maisner, dle něhož ČAK po svých členech vyžaduje jen, aby své názory prezentovali slušně.¹⁴²

Nejde ale jen o vady podání nebo o emočně laděná slova, kterými se advokát projevuje při výkonu advokacie v rámci soudního řízení. Druhý senát Ústavního soudu se ve svém nálezu ze dne 17. 8. 2018 věnuje podávání informací soudu a navrhování důkazů. V daném případě se advokát pokusil přesvědčit svého klienta, aby v rámci soudního řízení předložil nepravdivé a zavádějící důkazy v podobě antedatovaných smluv, čímž chtěl zhojit své předchozí

---

¹³⁶ Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 24. 11. 2003, sp. zn. K 6/03.

¹³⁷ ROZEHNAL, Aleš. *Když vyhoří advokát* [online] pravni prostor.cz, 13. 6. 2018 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<https://pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/ht-kdyz-vyhori-advokat>>.

¹³⁸ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 10. 7. 2018, sp. zn. K 57/2017.

¹³⁹ MEDUNA, Petr. *Co vše může být pro advokáta a soudce klíčem k soudní síni?* [online] pravni prostor.cz, 11. 7. 2019 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<https://pravni prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/co-vse-muze-byt-pro-advokata-a-soudce-klicem-k-soudni-sini>>.

¹⁴⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Limity obhajoby.* [online] pravni prostor.cz, 14. 6. 2016 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<https://www.pravni prostor.cz/clanky/trestni-pravo/limity-obhajoby>>.

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² MAISNER, Martin. *Slušnost nebo zbabělost?* [online] bulletin-advokacie.cz, 21. 6. 2018 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<http://www.bulletin-advokacie.cz/slusnost-nebo-zbabelost>>.

pochybení.¹⁴³ Z toho je patrné, že nejenže advokát nesmí navrhnout nepravdivé důkazy, nýbrž zároveň nesmí k takovému jednání nabádat ani vlastní klienty.

Výkon advokacie ale pochopitelně nespočívá jen v účasti na soudních jednáních. Jak plyne z § 1 odst. 2 zákona o advokacii, poskytování právních služeb, jež se tedy řadí pod výkon advokacie (viz kapitola 3 této práce), může mít i podobu sepisování listin nebo jiných forem právní pomoci.¹⁴⁴ I v této oblasti výkonu advokacie pak může být advokát kárně odpovědný. Například když ve smlouvě o depozitu¹⁴⁵ nepravdivě potvrdí převzetí originálu kupní smlouvy spolu s návrhem na vklad, ačkoli tyto dokumenty do své úschovy ve skutečnosti nepřevzal. Tímto se dopustil kárného provinění, neboť v rámci výkonu advokacie činil úkony v podobě podepisování potvrzení, ačkoli si byl vědom, že se dopouští podvodného jednání.¹⁴⁶

Podobně se v případě advokátní úschovy provinila advokátka, která v rozporu se smlouvou nevyplatila po naplnění smluvních podmínek předmětnou částku. Tuto částku navíc klientům nepřevedla ani po právní moci rozsudku a pohledávka pak nebyla uspokojena ani v rámci exekučního řízení.¹⁴⁷ V těchto dvou případech advokáti v první řadě neplnili své převzaté závazky. I tak ovšem toto neplnění mělo podobu projevu, ať už se jednalo o podpis nebo o nepřevedení dlužné částky.

5.2.2. Projevy související s výkonem advokacie

Hranice mezi projevy činěnými v rámci výkonu advokacie a těmi, jež jsou činěny v souvislosti s výkonem advokacie, je mnohdy nezřetelná a lze pochopitelně polemizovat, do jaké skupiny by šlo konkrétní projev zařadit. V rámci této práce základní rozlišení těchto dvou skupin spočívá v tom, že svými projevy advokát buď přímo poskytuje právní služby (obhájí u soudu, podepisuje potvrzení při úschově) anebo jeho projevy s poskytováním právních služeb jen souvisí, což bude blíže popsáno v této podkapitole.

Podstatné poznatky k projevům souvisejícím s výkonem advokacie a k jejich limitům přinesl rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, který se ve srovnání s ostatní judikaturou čl. 4 Etického kodexu advokáta věnuje velice podrobně. Rozsudek se v první řadě zabývá svobodou projevu, která pochopitelně náleží i advokátům.¹⁴⁸ Oproti tomu však staví

---

¹⁴³ Nález Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2018, sp. zn. II.ÚS 644/18, bod 45.

¹⁴⁴ § 1 odst. 2 zákona o advokacii.

¹⁴⁵ Zákon o advokacii opravňuje advokáta ve svém § 56 odst. 1 mimo jiné k přijímání cizích peněz a listin do úschovy.

¹⁴⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 19. 4. 2018, sp. zn. K 6/2018.

¹⁴⁷ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 23. 3. 2018, sp. zn. K 74/2017.

¹⁴⁸ K tomuto bych ještě doplnil, že svoboda projevu se vztahuje i na polemická, kontroverzní, šokující nebo i urážející tvrzení nebo stanoviska. Viz nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. I.ÚS 526/98.

nutnost udržovat důvěru v justici.¹⁴⁹ V posuzovaném případě se advokátka potenciálně nepatřičně vyjádřila k postupu Nejvyššího státního zastupitelství, které dle jejího názoru odeslalo její podnět na Vrchní státní zastupitelství v Praze „*systemem padajícího exkrementu*“¹⁵⁰ a vysloužilo tím soustavě státního zastupitelství označení „*zkoštatělá instituce, ve které platí pouze in-siderovské vztahy a občan, byť i v roli obhájce, má právo maximálně na kus papíru, kterým si tak může vytapetovat ... tím jeho použitelnost končí.*“¹⁵¹ Aby toho nebylo málo, zúčastnila se advokátka tiskové konference, na níž prohlásila (veřejně), že „*orgány činné v trestním řízení jsou úplně pitomé nebo podplacené.*“¹⁵² Nakonec, což je popsáno již v podkapitole 4.2.1. této práce, rozeslala s odkazem na své internetové stránky e-maily členům společenství vlastníků jednotek, v nichž uvedla značně vulgární výrazy.¹⁵³

ESLP se ve svých rozsudcích vyjádřil, že advokáti „*sehrávají důležitou roli v upevňování důvěry v soudní systém*“¹⁵⁴ a „*zvláštní povaha advokátní profese vyžaduje, aby se advokáti na veřejnosti chovali vůči soudcům diskrétně, čestně a důstojně.*“¹⁵⁵ Je tak nabíledni, že při vyhodnocování výroků je nezbytné poměřovat, v jaké míře by mohla být poškozena důvěra v justici, která, byť v menší míře, může být poškozena i projevy, jež se justice netýkají, ale jsou činěny advokáty, čemuž nasvědčuje rozebíraný rozsudek Městského soudu v Praze. Z něho vyplývá, že ač může být projev vulgární, nemusí být ve výsledku nepřípustný. Právě proto byl výrok advokátky na adresu státního zastupitelství posouzen jako přípustný a užitá slova, byť některá z nich dle názoru soudu nebyla vhodná, obzvláště když je užila vzdělaná advokátka, nevybočovala z ochrany svobody projevu, jež je ústavně zaručena.¹⁵⁶

Obdobně soud naložil s označením orgánů činných v trestním řízení za pitomé a podplacené, neboť došel k závěru, že se jednalo o „*hodnotící subjektivní a kritický názor,*“¹⁵⁷ který sice není nepostižitelný, avšak je potřeba při jeho souzení zohledňovat kontext. A jsou-li výroky mířeny proti policii a státnímu zastupitelství, na něž je možno hledět jako na protistrany v trestním řízení, musí tyto orgány snést, pokud tedy nejde o výraznou expresivní kritiku vůči konkrétním osobám, kritiku tvrdší.¹⁵⁸

---

¹⁴⁹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ Tamtéž.

¹⁵² Tamtéž.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ Rozsudek ESLP ze dne 20. 5. 1998 ve věci *Schöpfer proti Švýcarsku*, stížnost č. 25405/94.

¹⁵⁵ Rozsudek ESLP ze dne 30. 11. 2006 ve věci *Veraart proti Nizozemsku*, stížnost č. 10807/04.

¹⁵⁶ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122.

¹⁵⁷ Tamtéž.

¹⁵⁸ Tamtéž.

Právě i hledisko, zda se jedná o kritiku *ad personam* nebo postupu daného orgánu, je pro její přípustnost či nepřípustnost důležité.¹⁵⁹ Mezi kritikou *ad personam* a kritikou postupu daného orgánu rozlišuje i kárná praxe. Za kárné provinění lze dle kárného senátu považovat takové jednání advokáta, kterým hanlivě hodnotí práci soudce, a navíc v rámci televizního pořadu. Tím dle kárného senátu, obzvláště pokud advokát činí projev prostřednictvím médií, které jej zprostředkují široké veřejnosti, otrásá s důvěrou v soudy a pochopitelně i s důvěrou v advokátní stav.¹⁶⁰

Etická pravidla vztahující se k projevům existují také proto, aby byla zachována kultura a úroveň nejen při projevech hodnotících, ale i v rámci komunikace mezi advokáty navzájem.¹⁶¹ V této souvislosti se hovoří o tzv. povinnosti kolegiální.¹⁶² Je pravdou, že pokud dojde kupříkladu k osočení jiného advokáta,¹⁶³ dochází k porušení zejména čl. 11 Etického kodexu advokáta. Dovolím si však tuto povinnost připojit i k odstavci třetímu čl. 4, neboť i při takovém osočení dochází k projevu, a je-li skutečně nepodložené, je jím snižována důstojnost stavu. Kolegialita by pak měla zamezit takovým projevům vůči protistraně, při nichž je negativně hodnocena kvalita kolegy, který tuto protistranu zastupuje.¹⁶⁴ V tomto případě šlo o projev související s výkonem advokacie, který právě spadá do skupiny, jež je vymezována v této podkapitole. Proviněný své negativní hodnocení kolegy nesměřoval vůči protistraně v rámci nějakého sdělení k věci, a tudíž v rámci výkonu advokacie, nýbrž pouze v souvislosti s jejím výkonem spočívajícím v negativním hodnocení zástupce protistrany z reálně probíhajícího sporu.¹⁶⁵

Kultura projevu musí být taktéž zachována, jak lze odvodit z kárné praxe, i ve vzájemné písemné komunikaci příslušníků advokátního stavu. Například používání nevhodných či ironizujících výrazů v korespondenci mezi nimi může být nakonec kárně postiženo.¹⁶⁶ Etická pravidla se tak nevztahují jen na potenciálně neuctivá písemná podání k soudu, nýbrž i na písemnosti určené jiným advokátům.

Již v podkapitole 5.1.1. této práce jsou popisována provinění, kterých se advokát dopustil projevem vůči klientovi při výkonu advokacie. I v *souvislosti* s výkonem advokacie však může advokát činit projevy vůči klientovi, jimiž poruší etická pravidla. Ta ukládají advokátovi kromě

---

¹⁵⁹ Rozsudek ESLP ze dne 27. 1. 2015 ve věci *Kincses proti Maďarsku*, stížnost č. 66232/10.

¹⁶⁰ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 9. 10. 2009, sp. zn. K 12/09.

¹⁶¹ Dle čl. 11 odst. 1 Etického kodexu advokáta nesmí advokát bez závažného důvodu osočovat jiného advokáta.

¹⁶² Viz. čl. 11 Etického kodexu advokáta.

¹⁶³ Např. kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 24. 4. 1998, sp. zn. K 3/97.

¹⁶⁴ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 12. 6. 2009, sp. zn. 8/2009.

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 28. 2. 1997, sp. zn. K 130/96.

jiného i informační povinnost o postupu v řešené věci.¹⁶⁷ A dokonce i zde lze porušit třetí odstavec čl. 4, a to tím způsobem, že advokát klienta lživě informuje o pracích, jež pro něho vykonává. Právní zástupce, který se tímto provinil, informoval klienta o podání žaloby, návrhu na odklad exekuce, dále mu tvrdil, že je stále v kontaktu s exekutorem nebo že vede komunikaci se soudem, ačkoli žádný z těchto kroků nebyl z jeho strany nikdy učiněn.¹⁶⁸

5.2.3. Projevy nesouvisející s výkonem advokacie

Třetí skupina projevů zahrnuje ty projevy, jež advokát činí bez souvislosti s výkonem advokacie. Typicky v těchto případech advokát řeší své osobní záležitosti. I advokát, přestože jeho povolání je natolik vážené, aby ve společnosti vzbuzovalo úctu, může mít své osobní spory a názorové neshody, které se mohou následně promítnout i do jeho profesního života. Z judikátů v předchozí podkapitole vyplynulo mimo jiné, že je třeba rozlišovat, zda se jedná o kritiku nebo skutková tvrzení, zda je projev mířen vůči nějakému orgánu nebo konkrétní osobě. Jistě je ovšem vhodné též přihlížet i k důsledkům, jaké pro adresáta projev může mít. Dle kárného senátu je za neetické chování považováno řešení svých osobních a názorových rozporů prostřednictvím médií, obzvláště pokud to je činěno nepravdivým a pomlouvačným článkem o konkrétní osobě. Jednotlivá tvrzení navíc v tomto případě byla dříve vyvrácena před věřitelským výborem a posléze i před soudem.¹⁶⁹

Pokud hovoříme o užívání médií, nelze opomenout sociální sítě. V dnešní době zažívají sociální sítě celosvětový rozmach, navíc umožňují šířit informace nebo vlastní názory mezi dříve nepředstavitelné množství lidí, kdy si i lehce zběhlý uživatel může dokonce vybrat cílovou skupinu. Ze sociálních sítí se proto v poslední době stal hlavní komunikační kanál, na němž pravidelně sdílí oficiální informace nebo své myšlenky i vrcholní státní představitelé. Všichni máme v paměti například bývalého amerického prezidenta Donalda Trumpa a jeho twitterový účet. Pokud jde o advokáty, ti by měli právě pro rozsáhlý záběr těchto komunikačních kanálů být při zveřejňování svých příspěvků opatrní. Co se týče případů, které zrovna řeší, zde bych osobně až takové riziko v používání sociálních sítí nespatořoval, protože co do kritiky jsou stejně omezení jako ve výše uvedených situacích, a navíc jsou vázáni mlčenlivostí.¹⁷⁰ Proto se dá od nich v této oblasti očekávat dostatečná zdrženlivost.

---

¹⁶⁷ Čl. 9 odst. 1 Etického kodexu advokáta.

¹⁶⁸ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 5.11.2019, sp. zn. K 73/2019.

¹⁶⁹ Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 2. 3. 2009, sp. zn. K 119/06.

¹⁷⁰ § 21 zákona o advokacii.

Ta by však měla zůstat zachována i u psaní například kontroverzních komentářů k veřejným událostem. Tento pohled mohu opřít o kárné rozhodnutí, kterým byl shledán vinným advokát, jenž si neodpustil umístění provokativního videopříspěvku na svůj facebookový profil, v němž byla výzva určená muslimské komunitě k obstarání si zbrojního průkazu, přičemž tento příspěvek byl učiněn v reakci na teroristické útoky na Novém Zélandu. Kárný senát navíc příspěvek vyhodnotil i jako nabídku právní pomoci při ozbrojování se.¹⁷¹ Z rozhodnutí kárného senátu potom plyne, že objeví-li se událost vzbuzující často nevhodné ohlasy po celém světě, měl by být advokát ve svých projevech obzvláště opatrný s ohledem na svoji profesní etiku.

5.3. Typologie jednání advokáta

Podíváme-li se na dosavadní zjištění z této kapitoly, vyvstává otázka, jaký je ve skutečnosti rozdíl mezi projevem advokáta a jednáním advokáta. Jsem toho názoru, že zde žádný rozdíl není. Jak lze vypožorovat z kárných rozhodnutí, vždy je postihováno nějaké jednání, resp. chování advokáta, kdy se proviněný projeví vůči svému okolí. Navíc jsou postihovány projevy v různých formách, slovních, písemných a jiných. Dále pak i neplnění povinností ze závazků, do nichž vstupuje advokát projevem vůle a které byly proto také rozebírány v této kapitole. Z toho důvodu učiním závěr, kterým zodpovím druhou výzkumnou otázku, a to na jaké typy jednání čl. 4 Etického kodexu advokáta dopadá. V této kapitole sice nebyl rozebírán první odstavec čl. 4, při pohledu na kárná rozhodnutí z kapitoly 4., která se tomuto odstavci věnuje, je však zřetelné, že provinění spočívala v typově podobných jednáních.

Jednání advokáta tedy můžeme rozlišovat na:

1. jednání v rámci výkonu advokacie, kterým např. advokát činí podání k soudu, zastupuje klienta v rámci soudního řízení, poskytuje klientovi jinou právní pomoc spočívající v sepisování listin, úschově, či činí tyto úkony bez oprávnění,
2. jednání v souvislosti s výkonem advokacie, kterým např. advokát hodnotí či komentuje konkrétní případ, postup orgánů, komunikuje s protistranou a ostatními advokáty, poskytuje klientovi informace o provedených úkonech,
3. jednání nesouvisející s výkonem advokacie, které se vyznačuje existencí možného spojení jednajících osoby s advokátním stavem, např. v e-mailu uvede advokát odkaz na své internetové stránky, nebo je jeho profese zkoumána v řízení o výživném, nebo vystupuje jako kdyby nevykonával advokacii, přestože ji vykonává,

---

¹⁷¹ Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 14. 11. 2019, sp. zn. K 111/2019.

4. jednání nesouvisející s výkonem advokacie, při kterém jednající osobu nelze s advokátním stavem nijak spojit, což jsou zbylé případy, na něž se etická pravidla nevztahují, neboť dle zjištění v této práci učiněných, je pro aplikaci etických pravidel vyžadováno, byť nepatrné, spojení s výkonem advokacie, jež musí být známo okolí jednajícího.

5.4. Dílčí závěr

Kárná praxe ukazuje, že pod projevy advokáta si lze představit velmi širokou škálu vyjadřování myšlenek, pocitů a dojmů, ať už v podobě mluvené, psané nebo jiné. To vše by pak mělo být činěno věcně, střízlivě a samozřejmě pravdivě, tj. nemělo by se jednat o vědomou lež. V rámci této kapitoly byly nejprve rozebrány závazky, do nichž může advokát vstoupit a v nichž je vázán etickými pravidly. Tyto závazky mohou být profesní, kdy se advokát zaváže svému klientovi nebo je například vázán zákonnou povinností, jako tomu bylo v případě advokáta, který nesplnil svoji povinnost plynoucí z profesního pojištění. Současně však může jít i o závazky soukromé. Z kárné praxe je ovšem patrné, že v případě soukromých závazků je třeba hledat spojení dané osoby s advokací, tedy jak vyplývá již z prvního odstavce čl. 4 etického kodexu advokáta. A samozřejmě je zjevné, že při vstupování do závazků přichází ze strany advokáta projev vůle, tudíž lze dle mého názoru druhý odstavec čl. 4 posuzovat společně s odstavcem třetím. Oba totiž vedou k pochopení typů jednání, jakými se může advokát provinít.

V rámci projevů advokáta pak byly rozlišeny tři skupiny: projevy při výkonu advokacie, projevy související s výkonem advokacie a projevy nesouvisející s výkonem advokacie. První skupinu tvoří projevy, které činí advokát nejčastěji v rámci soudního řízení, když zastupuje klienta. Případně projevy při poskytování jiných právních služeb klientovi. Druhou skupinu tvoří projevy, kterými advokát službu přímo neposkytuje, nicméně si je lze propojit například s konkrétním řešeným případem. Ve třetí skupině jsou potom projevy nijak nesouvisející s poskytováním právních služeb. U nich se však opět objevuje spojitost osoby s advokátním stavem, jak bylo dovozeno v kapitole 4. této práce, která se vztahuje k všeobecné povinnosti poctivého, čestného a slušného chování.

Tato spojitost je tak očividně podmínkou pro aplikaci čl. 4 Etického kodexu advokáta, neboť opřeme-li se o typologii jednání z podkapitoly 5.3. této práce, jsme schopni říct, že čl. 4 omezuje jednání, která souvisí s výkonem advokacie. U jednání, která s výkonem advokacie nesouvisí však omezuje jen ta, při nichž je možné si jednající osobu s advokací spojit. Tuto

možnost spojení si jednající osobu s advokací musí mít pochopitelně především adresáti advokátových projevů anebo ti, kteří jsou obeznámeni s daným jednáním.

6. Závěr

Jedním ze základních pravidel, jež advokáty váže, je zachovávat důstojnost a vážnost advokátního stavu, už kvůli klientům, kteří potřebují, aby jim někdo pomohl v každodenních situacích, při nichž se setkávají s právem. Důstojnost a vážnost sice samy o sobě problémy klientů nevyřeší, alespoň však mohou posílit jejich důvěru k advokátům. A současně s tím by měli advokáti dodržovat profesní pravidla i sami kvůli sobě, neboť advokacie je pro většinu z nich hlavním zdrojem obživy a budou-li se chovat nepřístojně, nejenže pokazí pověst svému stavu, ale mohou zároveň vzbudit nedůvěru i ve svých potenciálních klientech a tím se připravit o výdělek.

Cílem této diplomové práce bylo zjistit, jak čl. 4 Etického kodexu advokáta omezuje životy advokátů a jakým jednáním se mohou advokáti provinít proti důstojnosti a vážnosti stavu.

Každý se však neztotožní s názorem, že je potřeba mít nějaká etická pravidla, a proto tato práce začíná obecným uvedením do tématu, kde jsou sepsány hlavní argumenty, proč je vůbec třeba vytvářet etické kodexy. Pochopitelně jsou vedle těchto argumentů postaveny i argumenty proti jakékoli kodifikaci. Kdo se přikloní k argumentům proti, jsou pro něj zbylé kapitoly spíše zkrácením dlouhé chvíle přečtením si něčeho možná zajímavého. Kdo je ovšem toho názoru, že je správné mít etický kodex a nejlépe ještě touží rozšířit své povědomí o tom, co ho zavazuje, dozví se na dalších stránkách dostatek podrobností.

Pro zodpovězení výzkumných otázek sloužila především judikatura a kárná rozhodnutí ČAK. Důvodem zvolení těchto prostředků bylo, že poznatky z praxe nejlépe ukážou, jak by se advokát měl či neměl chovat.

V první řadě je potřeba zmínit, že etická pravidla přesahují i do soukromých životů advokátů a advokátních koncipientů. Nelze počítat s tím, že budou zavazovat jen na půdě soudu nebo v některé z místností advokátní kanceláře, pokud tedy ještě běží pracovní doba. Poctivě, čestně a slušně se advokát musí chovat před soudem, k ostatním advokátům, ke svým klientům, i ke svému okolí. Mimo to by neměl nikdy zapomenout, jaké profesi se věnuje a měl by tak počítat s jistými omezeními pramenícími z jeho příslušnosti k advokátnímu stavu. Nelze ale opomenout, že aby byl vázán pravidly zajišťujícími důstojnost a vážnost stavu, musí být známo, že k takovému stavu přísluší. Tudíž požadavek jisté úrovně chování platí pro advokáta vždy, když je jeho jednání spojitelné s výkonem advokacie, potažmo s advokátním stavem. A toto spojení může být i poměrně nenápadné, například v podobě odkazu na internetové stránky jeho kanceláře, nebo že o něm druzí velice dobře vědí, jakému povolání se věnuje. A právě to je důležité si ze zkoumání zejména prvního odstavce čl. 4 Etického kodexu advokáta odnést.

Rovněž, zaváže-li se advokát k nějaké povinnosti, ať už smlouvou s klientem, svojí příslušností k advokátnímu stavu, kdy je vázán specifickými právními předpisy, nebo třeba pouhou nájemní smlouvou, aniž by souvisela s výkonem advokacie, musí počítat s tím, že v případě neplnění povinností, mu nehrozí jen postih jako běžnému občanovi, ale i postih kárný. Druhý odstavec čl. 4 Etického kodexu advokáta totiž ve výsledku dopadá prakticky na jakékoli závazky a postih dle praxe nastává právě, když je advokát neplní.

Advokát si musí být taktéž vědom, že i když mu, jako komukoli jinému, náleží svoboda slova a svoboda projevu, staví mu jeho profesní příslušnost hranice, kterými tuto svobodu omezuje. A toto omezení neplatí jen pro projevy související s poskytováním právních služeb, byť samozřejmě jsou velmi často postihována provinění při projevech vůči soudu nebo jiným advokátům, v mluvené i psané formě. Nelze se totiž ani mimo tuto sféru vyjadřovat úplně bez autocenzury, a obzvláště je potřeba být obezřetný na dnes tolik populárních sociálních sítích, a to hlavně při komentování celosvětově probíraných událostí. Na druhou stranu zachování důstojnosti a vážnosti stavu možná až překvapivě nenutí advokáta vyvarovat se expresivnějších výrazů. Kritiku tak profesní etika omezuje méně, než by se dalo očekávat. Je však podstatné, kdo nebo co je kritizováno. Volněji se v této oblasti může advokát cítit, když hodnotí určitý postup nebo případně orgán, pak je zkoumán hlavně kontext, kdy pochopitelně není dobré kritizovat zničehonic, bez návaznosti. Opatrnější by ale měl být co do kritiky konkrétních osob. V tomto směru by měla přijít na řadu jistá zdrženlivost a zmínil bych též, že není vhodné kritizovat prostřednictvím médií.

Obecně je nejzávažnější požadavek poctivého, čestného a slušného chování, který mnohdy ovlivňuje posuzování případů i podle dalších odstavců čl. 4 Etického kodexu advokáta. A samozřejmě i u projevů je advokát limitován, dokud si ho lze s výkonem advokacie nebo s advokátním stavem spojit. Výkon advokacie je pak pojmem poměrně širokým a zahrnujícím spoustu činností.

Na závěr bych tak vše shrnul konstatováním, že záběr etických pravidel je široký a v mnoha oblastech, ať už prostého chování, plnění závazků či projevů vytyčují pravidla už jenom svým čl. 4 značné meze, kvůli nimž musí být advokát neustále bdělý, a je povinen se smířit se skutečností, že je kontrolován více než běžný občan. V této práci nakonec byly vymezeny čtyři typy jednání, z nichž rovnou tři spadají pod působnost čl. 4 Etického kodexu advokáta.

Literatura

Monografie

- SOBEK, Tomáš, a kol. *Právní etika*. Praha: Leges, 2019, 464 s.
- MOLITERNO, James E., PATON, Paul D. *Globální problémy profesní etiky právníků*, 1. české vydání. Překlad a doplňující texty k českému vydání M. Kopa, M. Tomoszek a V. Dohnal. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 212 s.
- WEISCHEDEL, Wilhelm. *Skeptická etika*. Praha: Oikumené, 1999, 166 s.
- TOMSA, Bohuš. *Idea spravedlnosti a práva v řecké filosofii*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, 230 s.
- JERMANOVÁ, Helena, MASOPUST, Zdeněk (eds). *Metamorfózy práva ve střední Evropě: sborník příspěvků z mezinárodní konference „Metamorfózy práva ve střední Evropě“ a kolokvia „Metamorfózy veřejné správy“ pořádaných Ústavem státu a práva AV ČR a Fakultou právnickou ZČU v Plzni ve dnech 11. – 13. června ve Znojmě*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 452 s.
- MAUR, Jakub. *Výkon advokátní praxe*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 168 s.
- PELIKÁN, Martin. *Shrnutí předpisů o advokacii*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 192 s.

Komentáře

- KOVÁŘOVÁ, Daniela, a kol. *Zákon o advokacii a stavovské předpisy. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 992 s.
- ČERMÁK, Karel, *Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů ČR. Komentář*. 2. vydání. Praha: Česká advokátní komora, 2000. Dostupné pouze online na <https://www.cak.cz/assets/files/180/BA_00_Z1.pdf>, s. 72.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela, SOKOL, Tomáš. *Etický kodex advokáta. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 256 s.
- Komentář k Chartě základních principů evropské advokacie dohledatelný na internetových stránkách www.cak.cz.

Odborné články

- MATZNER, Jiří. *Vztah mezi advokátem a klientem: z čeho vyplývá a co si pod ním představit?* [online] pravniprostor.cz, 1. 6. 2017 [cit. 25. 8. 2020]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/vztah-mezi-advokatem-a-klientem-z-ceho-vyplyva-a-co-si-pod-nim-predstavit>>.
- HAVELKOVÁ, Barbara. Co a jak psát aneb obrana badatelských výstupů v právu. *Jurisprudence*. č. 6, 2006, s. 11-17.
- JACHNICKÝ, David. *Etické aspekty právních profesí – I.* [online] pravniprostor.cz, 16. 2. 2015 [cit. 27. 12. 2020]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/eticke-aspekty-pravnich-profesi-i>>.
- DOBROVOLNÁ, Eva, KRÁLÍK, Michal. *Nejvyšší správní soud: Jednání advokáta snižující důstojnost advokátního stavu.* [online] advokatnidenik.cz, 4. 7. 2019 [cit. 27. 12. 2020]. Dostupné na <<https://advokatnidenik.cz/2019/07/04/nejvyssi-spravni-soud-jednani-advokata-snizujici-dustojnost-advokatniho-stavu/>>.
- BALÍK, Stanislav. Důstojnost advokátního stavu. *Bulletin advokacie*, 2004, č. 11-12, s. 100.
- ROZEHNAL, Aleš. *Když vyhoří advokát* [online] pravniprostor.cz, 13. 6. 2018 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<https://pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/ht-kdyz-vyhori-advokat>>.
- MEDUNA, Petr. *Co vše může být pro advokáta a soudce klíčem k soudní síni?* [online] pravniprostor.cz, 11. 7. 2019 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<https://pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/co-vse-muze-byt-pro-advokata-a-soudce-klicem-k-soudni-sini>>.
- ROZEHNAL, Aleš. *Limity obhajoby.* [online] pravniprostor.cz, 14. 6. 2016 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/limity-obhajoby>>.
- MAISNER, Martin. *Slušnost nebo zbabelost?* [online] bulletin-advokacie.cz, 21. 6. 2018 [cit. 3. 2. 2021]. Dostupné na <<http://www.bulletin-advokacie.cz/slusnost-nebo-zbabelost>>.

Předpisy

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve znění pozdějších předpisů.
- Usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
- Zákon č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 6/2002 o soudech a soudcích ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti, kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii stanoví kárný řád (advokátní kárný řád).
- Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex).

Judikatura soudů a kárná rozhodnutí kárného senátu

- Rozsudek ESLP ze dne 20. 5. 1998 ve věci *Schöpfer proti Švýcarsku*, stížnost č. 25405/94.
- Rozsudek ESLP ze dne 30. 11. 2006 ve věci *Veraart proti Nizozemsku*, stížnost č. 10807/04.
- Rozsudek ESLP ze dne 27. 1. 2015 ve věci *Kincses proti Maďarsku*, stížnost č. 66232/10.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1998, sp. zn. I.ÚS 393/98.
- Nález Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2018, sp. zn. II.ÚS 644/18.
- Nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. I.ÚS 526/98.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 5 As 34/2003-52.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2020, č. j. 9 As 77/2020-19.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2019, č. j. 9 As 155/2018-48.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2015, č. j. 10 As 166/214-61.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2015, sp. zn. 4009/2014.
- Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2018, č. j. 9 Ad 10/2015-122.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK sp. zn. K 106/95.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 7. 9. 2015, sp. zn. K 65/2014.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 15. 2. 2002, sp. zn. 94/01.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. K 12/2017.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 21. 3. 2003, sp. zn. K 125/02.

- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 12. 9. 2008, sp. zn. K 21/2008.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 8. 1. 2016, sp. zn. K 123/2014.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 11. 9. 2009, sp. zn. K 3/2009.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 16. 10. 2015, sp. zn. K 63/2015.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. K 69/2013.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 20. 6. 2014, sp. zn. K 121/13.
- Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 11. 11. 2008, sp. zn. K 28/02.
- Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 13. 2. 2020, sp. zn. K 100/2019.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. K 142/2017.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 13. 6. 2018, sp. zn. K 49/2017.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 10. 5. 2016, sp. zn. 119/2015.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 5. 6. 2015, sp. zn. K 27/2015.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 21. 5. 2010, sp. zn. K 123/2009.
- Kárný příkaz kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 31. 8. 2020, sp. zn. K 132/2019.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 17. 7. 2020, sp. zn. K 7/2020.
- Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 3. 7. 1998, sp. zn. K 76/97.
- Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 24. 11. 2003, sp. zn. K 6/03.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 19. 4. 2018, sp. zn. K 6/2018.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 23. 3. 2018, sp. zn. K 74/2017.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 9. 10. 2009, sp. zn. K 12/09.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 24. 4. 1998, sp. zn. K 3/97.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 12. 6. 2009, sp. zn. 8/2009.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 28. 2. 1997, sp. zn. K 130/96.

- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 5.11.2019, sp. zn. K 73/2019.
- Kárné rozhodnutí odvolacího kárného senátu ČAK ze dne 2. 3. 2009, sp. zn. K 119/06.
- Kárné rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 14. 11. 2019, sp. zn. K 111/2019.

Abstrakt, klíčová slova

Abstrakt (abstract)

Tato diplomová práce se věnuje problematice důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, jež je zakotvena v čl. 4 Etického kodexu advokáta. V úvodní části práce jsou v obecné rovině vymezeny důvody existence etických pravidel včetně argumentů pro jejich existenci a argumentů proti jejich existenci. V další části práce je nejdříve vymezen pojem *výkon advokacie*, na který práce navazuje obsahovou analýzou judikatury a kárných rozhodnutí. Cílem tohoto postupu je zjištění rozsahu působnosti čl. 4 Etického kodexu advokáta, zejména jeho přesahu do soukromého života. Za použití stejné metody jsou poté rozlišeny jednotlivé typy jednání advokáta a současně je stanoveno, na která z nich čl. 4 Etického kodexu advokáta dopadá a na která ne.

This diploma theses deals with the issue of the dignity and seriousness of the legal profession which is enshrined in the Article No. 4 of the Lawyer's Code of Conduct. In the introductory part of this theses are generally defined the reasons of the existence of ethic rules including the arguments for the existence and the arguments against the existence. In the next part of this theses is firstly defined the term *practice of advocacy* to which the theses follows using the content analysis of the judicature and disciplinary judicature. The aim of this procedure is to determine the scope of the Article No. 4 of the Lawyer's Code of Conduct, in particular its transcendence into private life. Using the same method, the different types of lawyer's conduct are then distinguished and at the same time is determined which of them are affected by Article No. 4 of Lawyer's Code of Conduct and which are not.

Klíčová slova (key words)

Etický kodex, Etický kodex advokáta, etická pravidla, chování advokáta, působnost, výkon advokacie, poskytování právních služeb, právní pomoc, soustavnost, všeobecnost, profesní život, soukromý život.

Code of conduct, Lawyer's Code of Conduct, ethic rules, lawyer's conduct, scope of application, practice of advocacy, provision of legal services, legal assistance, consistency, generality, professional life, private life.